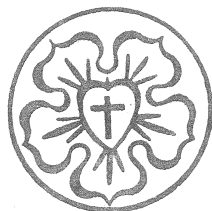

OROSHÁZI

HARANGSZÓ

1999. március

VI. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

INGYENES

ÜNNEPÜNK

Mit tennél, kedves olvasó, ha tudnád - életedből már csak néhány nap van hátra, vagy csupán néhány óra az, amivel még gazdálkodhatsz...? Jézus utolsó estéjét is tanítványaival töltötte. Csütörtökön este még tanította őket, s pár óra múlva elítélték és meghalt. Ilyen közel a halálhoz az ember nem szokott lényegtelen dolgokkal, csip-csup ügyekkel foglalkozni - a legfontosabbak kerülnek csak szóba. Miről beszélt, mit csinált Jézus földi élete végén? - Ezekre emlékeztet minket Nagycsütörtök és Nagypéntek ünnepe.

- **Jézus alázatra tanít** - az utolsó vacsora elfogyasztása előtt a mester megmossa tanítványai lábát, megalázó rabszolgamunkát végez. Péter még tiltakozni is próbál "Az én lábamat nem mosod meg soha" - Jézus azonban nem tűr ellentmondást, azonban nem csak arról győz meg, hogy a benne hívők között nincs helye semmiféle előítéletnek, hanem jól példázza, kereszténynek lenni azt jelenti: minél több ember van rábízva, annál több embernek vagyok szolgálója!

- **Jézus szembesít valódi önmagammal** - a vacsora közben a tanítványok magukba kell, hogy nézzenek "Ma éjjel mindannyian csalódní fogtok, megbotránkoztok bennem." - mondja nekik. Nincs értelme fogadkozásnak, meggondolatlan ígéreteknél. A próféták megírták: "Megverem a pásztort, s elszélednek a juhok". S valóban így is történt. Tehát még ha apostolnak is hívnának, te is rászorulsz arra, hogy teste feláldozása és vére kiontása által kaphass megtisztulást, bűnbocsánatot.

- **Jézus választ elé állít** - milyen sokan tévednek, amikor "biztos ami biztos" alapon megkereszteltetik gyermeküket. Azt gondolják: megvettük számára a mennyei belépőjegyet, pedig "csak" az egyházhoz, s Istenhez tartozás egyébként nem lebecsülendő jelét kapták meg. A mennyei "belépő" a Jézusban való hit, bizalom s a bűnbocsánat kérése és elfogadása! "Ha meg nem bocsátotok egymásnak, soha nem mehetnek be az én országomba!" tanítja egy példázatban. Életével is példát ad, az őt megtagadó Péternek megbocsát, s a keresztfán szidalmazóiért imádkozik.

- **Jézus szeretetre tanít** - "nincs annál nagyobb szeretet, mint ha valaki életét adja a barátaiért" Jézus tudja, önző világunkban még a szeretet sincsen ingyen, ezért tőlünk - az övétől - önzetlen szeretetet vár. Így fogalmazza meg ezt az utolsó estén "Úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket! Erről fogják megtudni az emberek, hogy hozzám tartoztok." Nem telt el fél nap, és életét áldozta értünk... Ilyen nagy szeretet azonban nem veszhet el, nem halhat meg, élnie kell minden áron! S ahogy Ő nem maradt a sírban, a harmadik napon feltámadt - ha az Ő szeretete van bennünk - mi is feltámadunk az idők végtelenében egyre közeledő nagy feltámadáskor!...

Ha hiszünk benne...

† Brebovszky János ev.lelkész

Húsvéti híradás

*Látsz halott arcot és virágot:
Mindenütt a halál hatalmát látod,
és gyászod terhét roskadozva viszed,
ha nincs húsvéti hited.*

*Ha sír a gyász, a bánat
mi vigasztalna más:
a Krisztus él, feltámadott,
és van feltámadás.
A sötét felhő széled,
attör a napsugár,
mert győzött Ő, az Élet!
Új élet útja vár.*

*Miért nem emeled fel könnyes arcod?
Miért vívod mindig egyedül a harcot?
Soha nem talál békét a szíved,
ha nincs húsvéti hited.*

*Szólj diadalmas ének,
mint boldog híradás,
a bánkódók szívének,
hogy van feltámadás!
Az élő megváltóra
ki egyszer rátalál,
a Nagy Vigasztalóra,
nem retteg sirt, halált!*

*Nem hallod a feltámadott hívását?
Nem hallod igéjét, vigasztalását?
Ő minden benne hívón segített!
Miért nincsen húsvéti hited?*

*Szólj, diadalmas ének,
és szárnyalj, mint a szél!
Szállj, északnak és délnek,
és hirdesd: Jézus él!
Az élő Krisztus Jézus
jár velünk szüntelen.
Ha szent nyomdokába lépünk,
mienk a győzelem!*

Túrmezei Erzsébet

Hitéleti kisszótár

Sorozatunkat folytatva most a "szent" kifejezést járjuk körül. Szent, szentség, szentek - mit jelent, hogyan gondolkozunk róluk a teljes Szentírás fényében?

Szent: Az Ószövetség ezt a kifejezést leggyakrabban magára Istenre érti. Isten szent, más szóval olyan minőség, amely csak Istenről, a teremtről és öröktől fogva létezőről állítható. Szent, tökéletes.

Gyakran használjuk a "magasztalás" kifejezést. Ez is tulajdonképpen a "szent"-ből, annak görög szavából: a "hagios"-ból ered. Ennek melléknévi felsőfoka a "megisztos", ebből lett a "magasztos, magasztalni." Magasztalni Istent tehát annyit jelent: a legszentebb, legtökéletesebb, egyedül Úr voltát elismerem és vallom.

Szent, melléknévi értelemben: Az Ószövetségben szent mindaz, ami Isteni, amit kivontak a "közönséges" hétköznapi

használatból, azaz Istennek szentelték. Lehet ember és tárgy is ilyen érelemben szent, Isten számára elkülönített.

Szentek: Mindazok, akik Isten elhívása alapján tartoznak Isten népéhez, mert a szentség alapja a Jézus Krisztussal való kapcsolatban van: szentek mindazok, akik Krisztus Jézusban megszenteltek. (Fil.1,1)

Kik a szentek tehát? Az apostoli Hitvallásban valljuk a szentek közösségét. A szentek közössége tulajdonképpen az Egyház, azaz Krisztusban hívők közössége. Kiválasztottak, elhívtak, hogy részesei legyenek az örök életnek. A szentség alapja a Krisztussal való kapcsolat, így válik Isten népe a Szentlélektől megszenteltté. Hálával vallhatjuk tehát mi, keresztyének: Krisztusért, Krisztusban elhívtak, kiválasztottak, azaz szentek vagyunk!

Az Egyház története során a szentekkel kapcsolatban téves értelmezések is születtek. Most csak röviden pár szót idézek Dr. Luther Mártontól: Te, testvérem az Úrban, szent vagy, és imádkozol értem itt a földön - talán a mennyben is - de én ezért nem fogok előtted leborulni, hozzád imádkozni és téged dicsőíteni.

Szentek lehetünk mindannyian, a szentek közösségének, az Egyháznak tagjai - de csak a Krisztusban való hit által. Hálával örüljünk ennek, azzal az imádsággal, hogy egyre inkább formálódhasson ki életünkben, gyülekezetünkben Krisztus arca!

**Kovács László
iskolalelkész**

Balogh Örsé rajza

A böjtölésről

“Szomszédaim egyházhoz tartozó, de más vallású emberek. Hitéletükre nem figyeltem fel különösebben. Fiuk eléggé könnyelmű életet élt. Sajnos komolyan megbetegedett, olyannyira, hogy Beográdba került a katonakórházba. Az édesanyja imádkozott a gyógyulásáért, és hosszú idő után fel is épült testileg, de lelkileg is megújult. Ekkor azt mondta az édesanyja, hogy ő ezért hálaból teljesen Istennek szenteli az életét. Imádkozik, minden böjtöt nagyon szigorúan megtart, minden egyházi munkából kivonja a részét. Ilyenkor, a böjtben mindig újra aktuálissá válik a kérdés: függetlenül minden egyháztól, csakis a Szentírás alapján - tartunk-e testi böjtöt, vagy sem?”

“Ismerek olyan embereket, akik a böjtöt nagyon szigorúan megtartják. Tartózkodnak a zsíros ételektől, alkoholtól, kávétól. Nagypénteken egyáltalán semmit sem esznek. Cselekedeteiken azonban nem tükröződik a böjt. Továbbra is haragtartók, gyűlölködők, irigyek. Szerintem a böjt jót tesz a szervezetnek, de sokkal többet érne, ha teleennék inkább magukat, csak változnának meg minden jó cselekedetre.”

“Barátnőm édesanyja fogadalmat tett, hogy ezentúl életében minden pénteken böjtölni fog, ha a jó Isten megadja neki azt, hogy a húga ne váljon el a férjétől. Kiböjtöli, hogy rendbe jöjjön a házasságuk, szépen felnevelhessék három apró gyermeküket. Jó az Isten, látja a jóra igyekező emberek tetteit, és megsegíti őket.”

“Jézust és tanítványait bírálták azért, hogy nem tartottak böjtöt. Nekünk sem kötelező, de amíg vígan szeleteljük böjtben a kolbászt, vajon vagyunk-e lelkileg annyira erősek, hogy lélekben teljes böjtöt tartunk? Ez a keresztyén-szabadság nem tesz-e bennünket felfuvalkodottakká, vagy a másik véglet szerint tunyákká?”

Az Ószövetségben először Mózesrel kapcsolatban olvasunk arról, hogy 40 nap és 40 éjjel nem evett kenyeret és nem ivott vizet, (2.Móz.34,28), amíg az Úrnál volt a hegyen a Tízparancsolat átvétele céljából. Idővel a böjtölés leginkább kísérőjele lett valami másnak. Így a böjt:

- együtt járt a gyásszal. “Zokogva gyászoltak és böjtöltek, egészen estig Saul miatt és a fia Jónátán miatt, meg az Úr népe miatt.” (2.Sám.1,12).

- jele volt a megtérésnek. “Ninive lakosai hittek Istennek, böjtöt hirdettek és zsákruhát öltött a város apraja-nagyja... térjen meg mindenki a rossz útról...!” (Jónás 3,5-9). “De még most is így szól az Úr: Térjete meg hozzám teljes szívvel, böjtölve, sírva és gyászolva!” (Jóel 2,12).

- az imádság megerősítésére szolgált. “Dávid könyörgött Istenhez a gyermekért: böjtöt tartott Dávid, és a földön fekve töltötte az éjszakát... Ki tudja, talán könyörül rajtam az Úr és életben marad a gyermek.” (2.Sám.12,16.22). “...Ők betegek voltak, én zsákruhát öltöttem, böjttel gyötörtem magamat, újra meg újra szívből imádkoztam.” (35.Zsolt.14).

Az Ószövetség kegyesei tehát böjtöléssel, annak valamelyik összefüggésében szerették volna Isten irgalmasságát és segítségét elnyerni, Istent a bűnökért kiengesztelni. Szerették volna imádságuk meghallgatását elérni, kieszközölni a bajból való menekülést, vagy egyszerűen érdemeket kívántak szerezni. Emellett nemzeti szerencsétlenségek, természeti

csapások, háborúk idején a többség is rendelt el böjtnapokat, hogy a nép bűnbánata és gyásza nyíltan is kifejezésre jusson Isten előtt. Az egész nép együtt böjtölt a nagy engesztelési napon (Tisri hónap 10. napján) és a szentély elpusztulásának emléknapján (Ab hónap 9. napján).

A böjtölésnek a szigorítását jelentette a zsákszerű ruhában járás, a fej meghintése hamuval és hamuban ülés, mezítláb járás, stb. Összegezve: a böjt emberi igyekezet Isten jóakarátának a megszerzéséhez. A Szentírásban sehol sem olvasunk arról, hogy Isten törvénybe adta volna, vagy megparancsolta volna a böjtöt az embernek, noha többször hívja megtérésre, amelyet böjt is kísér. Egyetlen utasítást kapott a zsidóság a nagy engesztelési ünneppel kapcsolatban, hogy ezen a napon: “...tartóztassátok meg magatokat”: (3.Móz.16,29). Amikor azonban a foglyok megkérdezték az Úrtól: “Sírjunk-e az ötödik hónapban, megtartóztatva magunkat, ahogyan évek óta tesszük?” vagyis böjtöljünk-e, az Úr így felel: “Amikor böjtöltetek és gyászoltatok az elmúlt hetven év alatt... az én kedvemért tartottatok-e böjtöt? Amikor meg ettetek és ittatok, akkor nem a magatok kedvéért ettetek és ittatok?” (Zak.7,3-6). Istennek nem tetszik népének a böjtölése: “Nem úgy böjtöltök, ahogyan ma illenék...” (Ézs.58,4). Mert a böjt üres formává vált. “Ti a böjti napokon is megtaláljátok kedvteléseket...pörölve és veszekedve böjtöltök, sőt bűnösen.” Isten új minőséget ad a böjtnek: “nekem az olyan böjt tetszik, amikor ”leoldod a bilincseket, kibontod a járom köteleit...Oszd meg kenyeredet az éhezővel...ne zárkózz el testvéred elől!...Ha segítségül hívod az Úr nevét...” (Ézs.58,6-9).

Jézus korában a farizeusok önként vállalták hetente két alkalommal a böjtöt. Komor ábrázattal böjtöltek, a nyilvánosság előtt mutogatták magukat, hogy csodálják őket, milyen erősek lélekben. Istennek azonban nem tetszett ez a böjtölés.

Nyilván a tanítványok életében, ahogyan a miénkben is lenne elég böjtölésre indító ok. Jézus azonban tiszta és őszinte bűnbánatot követel. Ez pedig: visszatérés, teljes odafordulás Istenhez, és a szeretet gyakorlása minden ember iránt. Ez drágább minden ételtől és italtól való tartózkodásnál.

Napjainkban létezik az ételektől való tartózkodás, a böjtölés egy módja, amely azonban csakis Isten ajándéka. A Szentlélek megadja egyeseknek, hogy fontos szolgálatban, hitpróbákban “böjtöljenek”, ez azonban leginkább az imádkozás kísérőjele. Aki tud reggeltől estidig lélekben őszintén imádkozni, anélkül, hogy eszébe jutna az étkezés, vagy csak egyetlen egyszer érezné, hogy korog a gyomra, annak megadott a böjtölés ajándéka. Aki azonban éhezve, szenvedve böjtöl, nem Istenért teszi, hanem sokkal inkább azért, hogy Isten jóindulatát megnyerje, esetleg “megzsarolja” Őt. „Én böjtölök, akkor Te is add meg, amit kérek!”

A böjti időszakban tehát a hívó keresztyének igaz böjtölése abban nyilvánuljon meg, hogy erősödjének meg a hitben, sokasodjon meg imaéletük. A ételeket és italokat pedig a keresztyén szabadság értelmében mértékkel fogyaszthatják.

Változatlan kincs - változó kincsesláda

Ezen a tavaszon ismét hálás szívvel gondolunk a gyülekezetünk legkisebbjeinek otthont adó Hajnal Óvodára.

Az itt folyó nevelés felelőssége nagy, de Isten valóban tenyerén hordoz bennünket. A gyermekek sok örömet és feladatot jelentenek nekünk, nem csak a pedagógiai, szakmai megalapozottság a fontos, de a lelki tartalom is. Az Úr ad ehhez is erőt és kitartást, a gyermekek előtt bizonyosságot tenni akarást.

Az utóbbi időben még inkább megélhetjük Urunk napról napra megújuló szeretetét. Tőlünk több ezer kilométerre élők gondolnak ránk, szeretetüknek jeleit konkrétan is tapasztalhatjuk.

Mint már beszámoltunk róla: nyáron Bajor testvéreink jóvoltából két csoportszobánk kapott parkettát és galériát. Baden-Badeni keresztyének ősszel, az aratási hálaadás ünnepén gyűjtést szerveztek nekünk, távoli orosháziaknak, melynek folytán átalakulhatnak a 20 éves mosdók is. Sokan játékokkal is megtoldották a pénzadományt, - a müncheni testvérekhez hasonlóan - így lesz sok újdonság is a régi megszokott polcokon. A budapesti német gyülekezet is ugyanezzel a terhet hordani tudó szeretettel fordul felénk, amiért ugyancsak köszönetünket fejezzük ki. Az ő adományuk egy új belső térkiképzési lehetőséget jelent az egyik földszinti csoportszobában.

Ami a leginkább szembetűnő változás lesz: az udvar jelenlegi képe is megváltozik. Mint tudjuk, a gyermekek legszívesebben reggeltől estig kinn lennének a szabadban, ha tehetnék futkároznának és játszanának a friss levegőn. Hála Istennek, a mi óvodásainknak nagy mozgástere van, de az igazat megvallva eléggé egy sikú a játékkínálat. Sok régi, színesre festett autógumi, hideg fém-mászókák, egyforma hinták és homokozók; szépen sorjában egymás mellett... Könnyű beleképzelnünk magunkat a helyükbe: milyen jó lenne olykor elrejtőzni, vagy barkácsolni, esetleg kicsit kertészkedni... A Bajor Tartományi Egyház támogatását élvezzük ebben a tekintetben is! Österreicher kertépítész mérnök úr elkészítette a tervet, és mind szülők, mind itt dolgozó nevelők, de a presbitérium tagjai is álmélkodva néztünk végig a rajzon. Lesz dzsungelfalu és kavicsbánya, szánkózó hegy és kilátótorony. De növénykert is létesül, illetve lugas. S ha valaki megpihenne, ott különféle helyen nyílik mód az üldögélésre. S ez még mindig nem minden! Mivel a gyermekek nem szeretik a lustálkodást, lesz műhely is, ahol szorgos kezek ismerkedhetnek igazi szerszámokkal. S ha jön a hosszú, forró nyár - ami itt mifelénk bizony nem megy ritkaságszámba - lehet homokozni és nagyokat pancsolni a "mini-Rivierán".

Aki közelről ismeri ezt a korosztályt, tudja: a kicsinyek nem szótlanok, sőt igen nagy a zsvajgás az udvaron. Hogy ne csak kiabáljanak az udvar egyik szegletéből a másikba, egy különleges kommunikációs

eszköz is rendelkezésükre áll majd, hogy szót érthessenek egymással /földben vezetett csőtelefon/.

Emellett érzékszerveikre is nagy hatást fog gyakorolni az új kertkiképzés: a mohagödörben nedvességet és árnyékot kedvelő növényekkel ismerkedhetnek, a sziklaszigetben pedig különféle alakú és színű köveket tapinthatnak meg. Zenei hallásukat az egyszerűen elkészíthető, télen-nyáron kint található és megszólaltatható hangszerek segítségével fejlesztenék.

Aki esetleg azt gondolja, hogy a régi jól bevált játékokat számúzzuk, téved. Hinta is, libikóka is megmaradnak...

Sok-sok támogatást, anyagi segítséget kapunk német testvéreinktől - hiszen tényleg olyan szeretettel figyelnek ránk és törődnek velünk, mintha egy nagy család tagjai lennének, és hisszük is, hogy a Mennyei Atya közös gyermekei vagyunk...

A mi feladatunk a kapott kincssel bölcsen gazdálkodni, és a tőlünk telhetőt megtenni, ha szegény kistestvérek is vagyunk, van karunk és minden bizonnal tenni akarás! **Ránk vár a megvalósítás!**

A különleges - Európában egyedülálló - gyermekpark természetesen nem egyik napról a másikra nő ki a földből: de a dzsungelfalu 2 nap alatt elkészül, s birtokba vehető is lesz!

Április 15-17. között várjuk a Kedves Szülőket és a Leendő Szülőket is: jöjjenek és segítsenek nekünk!

A kincs változatlan: Istenünk ígéje, a megújuló kegyelem és a szüntelen reménység, az Úr Jézus maga. Csak a forma változik, a külsőnk újul, szépül, ez is az Ő változatlan szeretete miatt. Hála Urunknak, hogy így lehet!

**Skorka Katalin
s.l elkész**

Az Úr szigetén

*A szennyes habok ma bárkám kivetették
Örök szigetedre, leborulva áldlak!
Nagy tüzek gyulladtak szívemben s szeretnék
Itt maradni Uram megbékélve Nálad!
Hüvös homály borul a fehér szigetre,
(Jaj, mért kívánom én a perzselő napot!)
Halálos nyugalom, lelkek tiszta csendje
S kint rohannak a bárkák, zúgnak a habok.
Uram megtudod-e bocsájtani nekem,
Hogy fényben, napsugárban megtagadtalak
S ha vihar korbácsolt a bomlott tengeren
Térdelve esdekeltem szent irtalmadat?!
Vállamat lehuzza a vétektarisznya,
Üritsd ki Uram és töltsd meg kegyelemmel!
Most elmegyek tőled, az élet hív vissza,
Vár száz rózsakerttel, száz titkos veremmel...
Lehet a napfényen újra elfeledlek
S egy tarka virágért bepíszkolom kezem,
De én nem születtem, se hősnek, se szentnek,
Ember vagyok, gyenge ... szánj meg, ha vétkezem!*

Szobrot Székács Józsefnek!

- címmel tudósított 1911-ben az egyik orosházi lap a Kovács Andor evangélikus lelkész vezetésével létrejött Székács-szobor bizottság megalakulásáról. Az volt a céljuk, hogy Orosháza legnagyobb fiának - országos gyűjtés útján - szülőhelyén szobrot emeljenek.

A máig fennmaradt korabeli források szerint igyekeztek jó irányban befolyásolni a közhangulatot. Leírják, hogy Székács szegény sorból, a maga erejéből emelkedett előbb pesti magyar lelkésszé, majd bányakerületi püspökké. Rendkívül sok elismerést szerzett közéleti munkásságával, a legmagasabb körökig olyan befolyással rendelkezett, ami csak igen keveseknek adatik meg. A szeretet apostola volt, közbecsülés és tisztelet övezte, hatalmas munkát fejtett ki a jótékonyág terén is. Mint szónok a legkiválóbbak egyike volt, mindenkor magával ragadta hallgatóit, mindíg megtalálta a szívekhez vezető utat. Nem hiába mondták róla, hogy ő az "ország papja". Valóban első és legnagyobb volt az elsők és a legnagyobbak között is.

Bátor és határozott volt akkor is, amikor a Ferenc József királyt kereső protestáns küldöttség nevében Rechberg osztrák miniszterelnök és külügyminiszter előtt Bécsben kifejtette, hogy az 1859-ben kibocsátott pápens és miniszteri rendelet egyházunk autonómiáját sérti. Azokban az időkben szólt igen határozottan, mikor a szabad meggyőződés nyilvánításáért börtön és akasztófa járt ki hazánk sok nagy fiának. Szigorúan ragaszkodott a törvényességhez, az alkotmányhoz, minden erejével védte és féltette nemzeti és evangélikus egyházunk jogait. Azt hirdette töretlenül, hogy sem Magyarországot, sem a magyar protestáns egyházat nem lehet önkényes parancsokkal és rendeletekkel kormányozni.

Országos nevet vívott ki magának a világi és az egyházi irodalom terén. Szerb népdalok és hősrégék címmel kiadott önálló kötete egy évtizeddel megelőzte a hasonló jellegű magyar népdalgyűjtemény megjelenését. Lefordította Horatius összes ódáját, görög, latin és német költők számos művét ültette át nyelvünkre. Imádságos könyvei és egyházi beszédgyűjteményei vallásos irodalmunk örök kincsei maradnak, ugyanúgy mint az általa szerkesztett egyházi lapok és folyóiratok.

1860-ban életre hívta az Egyetemes Gyámintézetet, melynek munkája igen sokaknak jelentett hathatós segítséget. Mikor a Gyámintézet 50 éves lett, akkor indítványozta Kovács Andor orosházi lelkész a Székács József szobor elkészítését. A jótékonykodás, a szegények részére való gyűjtés volt az életeleme. Ezért mondta róla tréfásan József nádor neje, az evangélikus Mária Dorottya főhercegnő, hogy "Székács az ország első koldusa".

Nemcsak koldusnak volt első az országban, hanem hazánk első emberei közé is tartozott minden tekintetben. Az Akadémiának egészen fiatalon levelező, majd tiszteletbeli tagja lett, tagja volt a Kisfaludy Társaságnak. Egyházi téren kerületi, majd egyetemes jegyző volt, végül püspök lett. 1865-ben az orosházi választókerület országgyűlési képviselővé választotta, az uralkodó királyi tanácsosi címet adományozott neki és a Lipót renddel is kitüntette. A teológiai doktori címet a jénai egyetemen szerezte.

Az 1914-ig összegyűjtött pénz megközelítette a 10.000 koronát, ez negyede volt a várható költségeknek. Aztán jött az első világháború, és az azt követő infláció, a pénz elolvadt.

Azóta eltelt 80 év. Most ugyan nincs kerek évforduló, "csak" a millenniumi ünnepségsorozat jön. Templomkertünkben emeljünk egy szép mellszobrot Székács József tiszteletére!

"Egymás terhét hordozzátok!"

Földi életünk terhei sokfélék, elhordozásuk gyakran igen nehezünkre esik, néha úgy érezzük, meghaladja erőnket.

Vannak egyszerű, hétköznapi terhek, melyek fizikai erőnket veszik igénybe, de sokkal nehezebbnek érezzük azokat, amelyeket bensőnkben kell viselnünk, amelyek idegrendszerünket veszik igénybe, amelyek lelki erőnket teszik próbára, kiülnek arcunkra és gondterheltté teszik vonásainkat.

Mindezeknél súlyosabb és lehangolóbb dolog az, amikor valaki önmaga számára válik teherrel. Amikor idős kora, esetleg betegsége ágyhoz köti vagy mozgásában, mindennapi tevékenységében korlátozza. Amikor tehetetlennek és kiszolgáltatottnak érzi magát. Ilyenkor igazán csak az tud segíteni, aki szeretettel és türelemmel közelít, aki a lelki, érzelmi hiányérzetet is enyhíteni tud.

Ezt a fajta segítségnyújtást a keresztyén-keresztyén felekezetek diakóniai szolgálat formájában régóta gyakorolják. Idősebb olvasóim bizonyára emlékeznek még a néhány évtizeddel ezelőtti időre, amikor gyülekezeti diakonisszák - a katolikusoknál apácák - látogatták a családokat, ápolták a betegeket, segítettek a csecsemőgondozásban, gyermeknevelésben, s közben a lelket is táplálták.

Az elmúlt évtizedekben a szociális gondozó hálózat sokmindent megoldott, de az egyházi szeretetszolgálatra manapság talán még égetőbb szükség van, mint valaha.

Gyülekezetünkben a szeretetotthon létesítésének terve, több ok miatt sajnálatosan zátonyra futott, az idősek napközi otthonának létesítésére pedig mindaddig nincs lehetőségünk, amíg erre a célra szánt épületeinket önkormányzati intézmények foglalják el.

Egyházközösségünk áthidaló megoldást választott: főállású diakóniai munkást alkalmazott Váginé Ilonka személyében, aki mintegy nyolcvan ajtón kopog be különböző időközökben, aszerint, hogy milyen segítségre van éppen szükség. Takarít, mos, vasal, bevásárol, beteget ápol, ebédet hord fíradhatatlanul. Minden kívánságnak mégsem tud eleget tenni, hiszen sokan "csak" beszélgetni szeretnének, nyugodtan, ráérősen, emlékeket idézve, szinte megfürödve az örömben, hogy van kinek mesélni, van kihez szólni. Bizony, erre már nem igen jut idő. Egy ember erre kevés. Ezért diakóniai csoportunk elhatározta, hogy mindannyian "választunk" magunknak - időntől, lehetőségeinktől függően - két-három idős testvért vagy házaspárt (esetleg többet is), akiket időről időre meglátogatunk, hogy egy kicsit elbeszélgessünk, hogy valamelyest oldjuk hétköznapijuk egyhangúságát.

Nem tagadhatjuk, hogy ezek a látogatások nekünk magunknak is kedves eseményt, élményt jelentenek, hiszen érezzük, hogy szívesen, szeretettel fogadnak, hogy jelenlétünkkel örömet szerzünk, s ennél nincs is nagyobb öröm!

A és Ω

A legszentebb és oszthatatlan Szentháromság nevében:

az Atyának, aki az ég és föld leghatalmasabb és legbölcsebb Teremtője,

a Fiúnak, aki a világmindenség legkegyelmesebb és legkedvesebb Megváltója,

és a Szent Léleknek, aki a világ megvilágítója és legédesebb, leghatékonyabb vigasztalója - legyen munkánknak kezdete. Ámen.

Az orosházi egyházközség alapításának rövid története

Ha egy istenfélő gyülekezet egy hullámok közt hanykolódó hajóhoz hasonlítható, úgy méginkább meggyőzött minket a mindennapos gyakorlat - ó fájdalom! - hogy ez a legtalálhatóbb hasonlat (a mi esetünkben is). Ugyanis ez az egész világ és a pokol minden mélysége csatasorba áll a kegyes lelkekkel szemben, és egész erejével ostromolja azokat, akik Jézus Krisztus zászlója alá szegődtek.

Ezt a közösséget, amelynek valamennyi tagja jámbor hívőként vállalta sorsát, egykor a Tolna megyei Zomba (község) lutheránus-evangélikus egyházközsége fogta össze a Szent Lélek vezetésével. Amely, miután néhány évig nélkülözte a békés mindennapi istentiszteletet, az igen művelt és kiváló férfiú Dénes Sándor tanító szentbeszédeit hallgathatta, végül is az ördög megirigyelte a kicsiny nyájnak ezt a boldogságát, és hullámokat kavart, amelyek elragadták és szétzilálták (mindezt).

Ugyanis idővel megszorodván a más vallású (katolikus) lakosság, a földesúr először katolikus plébánost hívott, azután pedig arra törekedett, hogy a mieinket a szentbeszéd tartásától, később pedig a mindennapi könyörgésektől is eltiltsa, végül pedig az imaházukat is kisajátította.

Amikor tehát minden rosszabbra fordult, a csüggedt lakosok, félve a lelepleződéssel járó megtorlástól, minden egyéb ügyeiket kezdték a lelki üdvösségük mögé helyezni és Jézus Krisztus dicsőségéért hátrahagyva házaikat, földjeiket és minden javaikat, más lakóhelyet kerestek.

Ez ügyben különös buzgalommal fáradoztak és elsőként indultak el:

Ravaszy György, Rajki Pál, Szilasi István, Szalai János, Sitkei Mihály, Német György, Győri István, Kötze István, akik átkelven a Tisza folyón, Csabára költöztek övéikkel együtt, s akik, mivel igen nyomorult helyzetben voltak, kéréssel fordultak az igen kiváló és igen nagylelkű urasághoz, báró Harucker(n) Ferenc Óméltóságához, ennek a nevezetes megyének főispánjához, akinek szívét Isten annyira meglágyította e szerencsétlen száműzöttek iránt, hogy jóindulatúan kiállított szerződési oklevelében nemcsak lakóhelyet adott, hanem még a szabad vallásgyakorlást is megadta nekik.

Istentisztelet bemutatását, tanítók tartását, imaházat is engedélyezett kegyesen és nagylelkűen.

Amikor tehát ily módon Csabán megállapodtak a fentebb említettek kivül más követőkkel együtt, a csabai polgárok emberbaráti segítségét és jószívűségét élvezve majdnem egy kerek esztendeig, végül 1744. Szent György napján a helység első alapjait lerakták. Miután ezek Isten csodálatos kegyelméből megtörténtek és a lakosság száma igen rövid idő alatt hetven házaspár fölé emelkedett, azoknak első gondja volt egy lelkipásztor keresése, amely ügyben, ezer nyomorúság közepette, semmiféle költséget nem sajnáltak. Legtöbbet használt (ez ügyben) a nagytiszteletű és kiváló tudós, az igen megbízható és nagyérdemű idős úr, a szentlőrinczi Bárány György munkálkodása és megfontoltsága, aki a püspökhöz és másokhoz írt leveleivel igen aktívan fáradozott a méltó istentisztelet ügyéért.

Végül az isteni gondviseléstől irányítva, mivel senki mást nem ajánlottak, a sors rám osztotta a megtiszteltetést, és az év június hónapjában előttem megjelent Fodor András, aki Ostffy Asszonyfalvára küldöttként jött, s bár nehezemre esett hazámból oly távol eső földekre menni, július hó 10. napján megérkeztünk Orosházára.

Néhány szentbeszédet megtartván, ismét visszatértünk, s miután törvényesen is letettem a szent fogadalmat (hivatali esküt) az igen nagy tekintélyű és tiszteletre méltó nagyméltóságú Tóth Sipkovits János úrnak, a Dunántúli Egyházközségek püspökének jelenlétében, 1744. augusztus 6-án elfoglaltam szent hivatalomat. Ezek azok a dolgok, amelyeket néhány szóval röviden össze kellett foglalnom, hogy a világnak ebben a veszélyes tengerében, amikor az egyház csodálatos arca felragyog, ezzel egyidejűleg világítson Isten legszentebb bölcsessége ott, ahová az egyházat irányítja. Jóllehet Ő (Isten) titokban lobbantja lángra, de igazságos ítélettel tűri el, hogy más helyeken, valójában a pokol hatalmai körül forgolódnak és tombolók az evangélium lámpását és gyertyatartóját elmozdítsák és kioltásák. Ezért van az, hogy akinek ez világít, hálás szívvel pillantják meg, és az Ő fényében járkálnak, de akiknek nem ragyog, azok ne reméljenek, hiszen egyedül Isten képes azt lángra lobbantani.

Te olvasó, bárki vagy, ha éppen hívő vagy, akkor helyes Istent kérni, minthogy Jézus Krisztus nevében vagyunk felavatottak erre a szent munkára, könyörödj és állhatatosan imádkozz velünk

együtt, hogy ezt a Szentséget az Ő dicsőségére, és életünk végén a mi üdvösségünkre

fordítva őrizzen meg a Sátánnal szemben, s az ő pikkelyeitől óvjon

meg minket. Őrizze meg a tanítókat a tanulókkal együtt,

küldje el a csodálatos vigasztaló Szent Lelket, aki

minket itt minden igazságra és később

majd valóban a mennybe

vezessen. Ámen!

Ámen!

Fordította: Bánkiné dr. Borbély Mária

A. KAI. Ω.

In nomine SS. ac individuae Tri-unitatis, Pa-
tris, conditoris coeli terraeque praepotentissimi, Scien-
tissimi, Filii, redemptoris monadici, oecumenici clemen-
tissimi, gratiosissimi; SPIRITUS SANCTI, illuminatoris,
consolatoris efficacissimi, Suavisissimi, gregis nostri fidei miti-
um. Amen.

Brevis Historia plantatae Ecclesiae Orosházicę.

Ut coetus diuini, nauis, medios inter fluctus, agitatae, compara-
turi: ita uerissimam hanc esse collationem quotidiana docet prohi dolor! ex-
perientia. Hic enim mundus, atque omnis inferni caterua aciem aduersus
pios instruit, oppugnatque totis uiribus eos, qui cunque sub uexillo IESU
CHRISTI Tripudia merent. Hanc comunem pijs omnibus sortem
Subie pariter Ecclesia Euangelico-Lutherana Zombuiensis in Comi-
tatu Tolnensi olim, duce spiritu sancto, collecta. Quae postquam aliquot
annos pacate cultui Diuino uacasset, sermonesque sacros ex ore Humi-
lissimi, optimique Sibi, D. Alexandri DENEŠ hausisset, tandem
inuidie Diabolus hanc pusilli gregis felicitatem, fluctusque concinuit,
quibus abreptus, disiectusque est. Etenim multiplicatis sedetentim
incolis aduersae religionis, Dominus terrestris mox primum quidem
Plebam induxit, dein nostros a concionibus audiendis, postliminio
etiam a quotidianis precibus arcere tentauit, oratoriaque dono pri-
uauit. Cum igitur omnia in seius uerent, adflicti incolae conscientia
relictis pro gloria IESU CHRISTI domibus, agris, fortunis, aliam se-
re Georgius Ravasz, Paullus Rajki, Stephanus Szilasi, Iohannes
Szalui, Michael Sitkei, Georgius Nemet, Steph. Kötze, qui traiecto
flumine Tibisci, Csabam se, suosque contulerunt, qui humillimis In-
stantis Illustrissimum atque Magnificam DOMINUM, Domi-
num FRANCISCUM L. B. ab HARUCKER, Inchyri Coetus hu-
ius Bekesiensis Supremum Comitum etc. etc. exorauerunt, cuius
cor DEVS adeo flexile erga miseros exules, ut lemno contracta exhi-
bito non solum habitandi locum, uerum etiam religionis exercitium, h-

Reclanus
Nyöri

I. Admissum, Rectorum, Domumque oratoriam, clementer, ac gra-
 tiose indulseris. Cum igitur hactenus Csabae, cum alijs. Supra memo-
 ratis sequentibus, subditisq; Csabensiumque civium singulari huma-
 nitate ac beneficio fere integro anno usi fuissent, tandem anno 1744.
 die S. Georgii prima pagi fundamenta iecerunt. His mira DEI
 clementia ita gestis, ac nicolarum numero, perbreui temporis spatio
 supra septuaginta paruum adauxit, prima illis cura fuit de animarum
 Pastore arcescendo, qua in re, inter mille angustias, nullo labori, nul-
 lisque sumptibus pepercerunt. Vbi sunt praecipue opera et consilio
 Viri Plurim. Reuerenti, Clar. Doctissimique Domini Georgii Durany
 S. Lörincziensium Praeconi Fidelissimi, Seniorisque meritisissimi, qui ite-
 dem datus ad Superattendentem, aliosque, literis, de idoneo Admi-
 stro uehementer laborauit. Concedatis nonnullis alijs, tandem DEO con-
 silia dirigente, sors super me cecidit in meritum, atque anni supra me-
 morati mense Iunio, aduente Aronyfalvam auriga Andr.
 Fodor, aegre licet a Patronis meis dimissus in tam longinquas terras,
 die 10. Julii Orosházam apulimus. Habitis aliquot sermonibus Sacris
 iterum ascendimus, adsumptis Tertii legitime, auctoritate Summo
 Venerabilis et Excellentissimi Domini Ioan. Toth Siskovici
 Ecclesiarum Trans-Danubianarum Superattendentis, ordinibus Sa-
 cris, et 6. Augusti anni 1744. Sacrum munus suscepi. Et haec sunt,
 quae paucis delibare oportuit, ut et inde, cum mira Ecclesiae in
 hoc periculoso mundi pelago, facies, tum sapientissimum DEI con-
 silium, quo Ecclesiam suam regit, elucescat. Nimirum ille, oculis
 sed iusto iudicio, Euangelii lucernam, atque candelabrum amoue-
 ri, extinguique paritur, alijs uero locis, furentibus licet circumque
 cursitantibus inferni potestatibus, accendit. Idque facit, ut quibus
 illud lucet, grata suscipiant mente, et in luce eius ambulent, quibus
 uero non lucet, ne desperent, potens quippe DEUS est accendere.
 IV Lector, quisquis es, si modo pius es, bene, sacro huic, quod in
 nomine IESU CHRISTI auspicati sumus, labori, precare, DE-
 UMque una nobiscum conuoluntate ora, et exora, uelit. Sa-
 crum hoc, et in gloriam suam, nostramque salutem
 uergens depositum custodire, aduersus Sata-
 nam, eiusque squamas rueri. Seruet Do-
 centes, cum discencibus, dimittat
 Spiritum S. consolantem uiui-
 ficantem, qui nos hic du-
 cat in omnem ueritatem,
 postea uero perducas
 in coelos. Amen!
 Amen!

Dr. Kiss A. Sándor a PREISICH-díjas presbiter

Örömmel értesítjük olvasóinkat, hogy dr. Kiss A. Sándor presbiter testvérünket tudományos munkássága alapján 1998. december 16-án a Magyar Kémikusok Egyesületének Kuratóriuma PREISICH MIKLÓS DÍJ-ban részesítette. Ezt az alkalmat megragadva kérdeztem őt életútjáról.

Orosházán 1925. szeptember 9-én születtem, a Ságghi Kiss ősi evangélikus családból. Édesapám Kiss András kőműves mester, aki szintén presbiterünk volt. Édesanyám Fazekas Etelka a hűségese feleség és odaadó édesanya.

Már gyerekkoromban örömmel mentem nagyanyámmal a régi posta melletti Zalay patikába, mert ott olyan jó "patika szag" volt. Soha nem mondtunk gyógyszerért, csak patikát. Az akkori patikusok még maguk keverték, főzték, extrahálták a gyógyszereket. Ettől volt a jellegzetes "patika szag". A mai gyógyszerészek csaknem kizárólag a kész gyári gyógyszerek eladói. Akkoriban, általában csak két gyári tableta volt forgalomban: az Aspirin és a Darmol.

Elemi iskolai tanulmányaimat az evangélikus iskolákban, Székely Béla, Sass Árpád és Orbán János kántor tanítóknál végeztem. Egyszer a természetrajz órán a szappanfőzés volt a téma. Orbán tanító úr megkérdezte: "Ki tudja hogyan készül a szappan?" Én jelentkeztem: "Avas zsírt lúggal kell több órán át főzni, majd a végén sót adni hozzá, hogy a szappan elváljon a lúgjától." "Jól van Sanyi, de honnan tudod ezt?" kérdezte a tanító úr. "Nagyanyámnak segítettem tüzelni a katlanban, amikor a szappant főzte, és akkor figyeltem meg." "Na Sanyi, lehet hogy belőled olyan kotyvasztó, vegyészféle lesz?!" mondta a tanító úr. Ekkor hallottam először a vegyész szót, addig csak patikusságot játszottam, az orvosságos üvegekbe öntöttem, kevert színes vizekkel.

Sok vargabetű és megpróbáltatás után a Szegedi Tudományegyetemen (ma JATE) kaptam vegyész oklevelet. Professzorom, Szabó akadémikus úr ajánlásával kineveztek a Veszprémi Vegyipari Egyetemre tanársegédnek, ahol 5 évig oktattam az analitikai kémiát. Innen meghívtak a Borsodi Vegyi Kombináthoz (Kazincbarcika) a Kutató Laboratórium vezetőjének, majd az Agrokémiai Kutatási Osztály megszervezésével és vezetésével bíztak meg. Itt a műtrágya, ezen belül a magnéziumnak, mint növényi tápelemnek a

kutatásába mélyültem el. Ezen kutatási eredményeim alapján kaptam meg az egyetemi doktori, majd a tudományok kandidátusi, illetve a Ph.D. tudományos fokozatokat.

Közben 12 éven át másodállásban a Putnoki Mezőgazdasági Főiskolán az agrokémia tanára és az MTA Miskolci Akadémiai Bizottság titkára is voltam. 1987-ben mentem nyugdíjba és költöztem Orosházára, szülővárosomba, feleségemhez.

Mint nyugdíjast meghívtak a JATE Biokémiai Tanszékére, a magnézium biokémiája előadó professzorának. Ekkor költöztem át Szegedre, lányomékhöz. A lányom szintén vegyész és a környezetvédelemlél, mint szakértő dolgozik.

A magnéziumos kutatást, talaj, növény, állat és humán vonatkozásban megszakítás nélkül 1960 óta folytatom. Jelenleg 5 egyetemi és akadémiai kutatóhelyen vannak kísérleteim, az ottani kollégákkal közösen.

A Magyar Magnézium Társaságnak elnöke, a Román Biomínérál Társaság, a New Yorki Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja és a Magnesium Research (Párizs) folyóirat szerkesztő bizottságának tagja vagyok. Több magyar és angol nyelvű könyvet, mintegy 300 szakcikket írtam és több szabadalmam van.

Mint presbiter, 1988. óta próbálom egyházam javát közvetlenül is szolgálni.

Életem során sok megpróbáltatás ért, de az Isten mindig megsegített és ami akkor rossznak ítélt esemény volt, később hasznomra vált. Életemben a jelmondatom: "Amíg a lélek harcol, addig övé a győzelem" és "Anyám, az álmok nem hazudnak" Petőfi idézet kísért végig.

Az eddigi csaknem háromnegyed évszázados életem során meggyőződéssel vallom, hogy minden természeti törvény az Isten által teremtett Világ kezdete óta fennáll és működik. Mi csak felismerjük ezeket és alkalmazzuk, hol jól, hol rosszul. Ezért vallom Berzsenyivel együtt és teszek hitet Isten mellett azzal, hogy "Isten, kit a bölcs lángesze föl nem ér, csak titkon érző lelke óhajta sejt; léted világít mint az égő Nap, de szemünk bele nem tekinthet".

R.J.

ŐSBIBLIA MARADVÁNYOK avagy a Holt-tengeri (Kumráni) tekercsek

Alig van olyan ember, aki ne hallott volna a Holt-tenger mellett található Kumrán romok melletti sziklabarlangokból előkerült tekercsekről. Ez azért valószínű, mivel több mint 15 ezer publikáció (dolgozat, könyv) jelent meg e témáról, köztük több magyarul is.

Több mint 2000 éven át "pihentek" ezek a tekercsek, mígnem 1947-ben rátaláltak. Ezután fáradhatatlan kutatók évtizedes munkával feldolgozták az apró bőr és papirusz darabokat, bár viszonylag ép tekercsek is előkerültek. Ezekon kívül két vörösréz tekercset is találtak, ugyancsak feliratozva.

A tekercsek felfedezése. 1947. áprilisában Mohamed ed-Dib, a Ta'amire beduin törzs pásztora elkóborolt kecskéjét keresve lett figyelmes egy kicsiny barlangra. A barlangban több kb. 60 cm magas égetett agyagkorsót pillantott meg. A korsókban összeragadt, megfeketedett és részben lenvászonba burkolt bőrtekerceseket talált. Bár a tekercseken feliratok voltak, mégis a beduin törzs tagjai csak azt tudták róluk, hogy bőr. Ezért elvitték a betlehemi Kalil Iszkander Sahin cipészhez, hogy készítsen belőlük szandálokat a beduinok részére. Mivel Sahin, aki Kandó csúfnévre hallgatott, egyben régiségekkel is foglalkozott, felismerte e könnyen tördelhető tekercsekben rejlő üzleti lehetőséget. Elvitte hát a jeruzsálemi Szent Márk kolostorba Szamuél püspökhöz, aki megvette azokat. A püspök a tekercseket megmutatta J.C. Trever amerikai bibliatudósnak (aki ma 80 éves és Kaliforniában él), aki megállapította, hogy az Ézsaiás könyvének héber szövege és Kr. előtti 1. vagy 2. évszázadban írható.

A több mint 7 méter hosszú tekercs bőrdarabjai szíjjakkal voltak egybefűzve és 54 hasázból álltak. Ezután kezdődött el a Kumrán környéki barlangok tudatos kutatása és eddig 10, tekercseket rejtő barlangot sikerült találni.

A héber szöveg fordítása nagyon nehéz, mert a héber abc-ben nincsenek magánhangzók, se pont, se vessző, de még nagybetű sem. Így azután egy betűcsoportot többféleképpen lehet olvasni. Pl. az "ld" betűkből lehet: lúd, előd, öföd, láda, alád, éled, eléd stb. szavakat kiolvasni, amit nyilván a mondat értelméhez kell kiválasztani. Ennek ellenére a kumráni szövegek meglepő módon igazolják a Bibliában található helyességét. Bár ez nem szöszerint értendő, mert pl. a Bibliában ez van írva (Ézsaiás 45,2.): "Én menedék előtted, az egyetleneket megegyesitem", a kumráni tekercsen ez így olvasható: "Én megyek előtted, a hegyeket elegyengetem." Másik helyen (Sámuel 1,22.): "...cselekedjél amint neked tetszik...", a kumráni (4qsam) szöveg szerint: "Tedd azt ami jó a te szememben...", míg a görög fordításban "...Tegy úgy ahogy jónak látod..." Megállapíthatjuk, hogy ezek csak fordítási variánsok, a szöveg értelmében nincsen változtatás. Tehát a 2000 évvel ezelőtti "Ősbiblia" (?) szinte teljesen megegyezik a maival, pedig a másolások és fordítások hosszú sorában hány és hány változtatás csúszhatott volna be!

Kik írták és rejtették el a tekercseket? A Kr. előtti II. században jámbor zsidók kiváltak a jeruzsálemi közösségből és ezért telepedtek Jeruzsálemtől északra, a Jerikó felé lévő vad, sziklás völgyben, mindenkitől elszigetelve. A település utcátlan, várszerű elrendezésű volt. Az épületben íróterem, könyvtár, tárgyaló, fazekas műhely, mosoda, víztározó stb. helyiségek voltak, de hálótermek nem találhatók. A lakói a környező kedvező klímájú barlangokban aludtak, amit a feltárásoknál talált maradványok igazolnak. Az írótermekben készültek az "ősbiblia" tekercsek.

Kumrán lakóit esszénusoknak nevezték, bár ők magukat a "világosság fiainak" mondták. Az Újszövetségben, ismert farizeusok és szadduceusok mellett az esszénusok voltak Izrael legnagyobb vallási csoportja. Központjuk Kumrán volt.

Kumrán végzeté Kr.u. 68-ban következett be. A 10. római légió júniusban Jerikó elfoglalása után, a tőle mintegy 15 km távolságban lévő Kumrán is lerombolta. A tekercseket a légió megérkezése előtt rejthették el az esszénusok a barlangokba, így mentve a könyvtárt. Az elhelyezés szakszerű volt, mert a tekercseket lenvászonba burkolták és égetett agyag korsóba zárták. Arra is ügyeltek, hogy ne egy barlangba tegyék az összeset. Mai ismereteink szerint legalább 10 barlangba osztották el a tekercseket.

1951-ben, a kumráni ásátások során megtalálták a fazekas műhelyt, sőt azt a fazekas korongot is, amelyen a korsókat készítették. Az ásátás eredménye és a barlangban talált korsók összhangja bizonyítja a tekercsek esszénus eredetét.

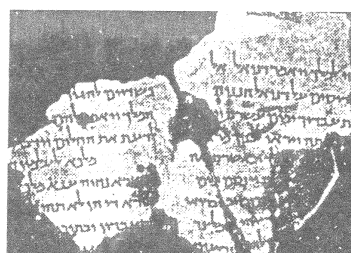
A kumráni tekercsek megtalálása előtt csak az ókori leírások szolgáltattak információt az esszénusokról és a Bibliáról. Mindenek előtt a zsidó történetíró Josephus Flavius (Kr.u. kb. 37-100) tudósít róluk. Mivel Josephus saját bevallása szerint egy darabig az esszénusoknál élt, de később a farizeusokhoz csatlakozott, ezért írásaiban több szakasz található az esszénusokról. Josephus Jézus Krisztusról és Keresztelő Jánosról is beszámol, írásait évszázadokon át másolták a szerzetesek és azok a kereszténység széles körében elterjedtek.

A Holt-tengeri tekercsek a Biblia Ótestamentum-i részének eredeti, 2000 éves kéziratának tekinthetők. Az Újszövetség kéziratái viszont "nem sokkal" a bennük tárgyalt események után íródtak. Ezeknek a mintegy 5400 másolatáról készült fordításait tartalmazza a mai Bibliák. Így ezek is valós adatnak tekinthetők. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Caesar-ról a Kr.e. 50-ben, azaz ugyancsak 2000 évvel ezelőtt írt műről, később kilenc másolat készült. Ezek hitelességét nem kérdőjelezi meg senki, mint ahogy egyesek Krisztus valós voltát kétségbe vonják.

Természetesen az Újszövetségi részben is vannak elírási és fordítási problémák. Pl. a görög kéziratokban néhol "kamélosz" = teve szó helyett "kamilosz" = hajókötél szerepel, mégis átvittem azonos a jelentésük. Nézzük, hogyan ismerjük a teve átmenését a tú fokán (Máté 19,24 és Lukács 18,25): Könnyebb a tevének a tú fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni. A "tú foka" a jeruzsálemi városfalban lévő legkisebb kapunak a neve. Ez a kapu olyan szűk volt, hogy egy teve csak nagy nehézség árán juthatott át rajta. A hajókötél szóval való legújabb német Biblia fordításban ez áll: "Könnyebb egy vastag kötelet befűzni a tübe, mint ..." Akár a hajókötélnek, akár a tevének fordítjuk az eredeti szöveget, nincsen eltérés a példázat lényegében. Különböző olvasatokban sem kérdőjelezhető meg, hogy Krisztus élt és keresztelált szenvedett.

Íme a Holt-tengeri tekercsek és a régi Újszövetségi iratok tartalma jól egyezik a "mai" Bibliával.

Dr. Kiss A. Sándor

Kumráni
tekercstörredék

ÉLETEM ÁRA

A szerb-horvát háború idején magyar lakta falvakat is ért gyakran aknaeső, ágyútűz. Aki tudott, menekült a halált osztó gránátok elől. Egy magyar fiatalember így mondta el menekülése történetét:

A falunkat ismét aknatűz alá vették. Lassan esteledett, nem mertem tovább házunkban maradni. Azt reméltem, hogy a mezőn keresztülfutva egyszer elérem a határt, ahol magyar testvérek laknak, akik befognak házaikba. Ott béke van és fehér kenyér. Újabb sortűz után futva menekültem egy szál ruhában a megálmódott irányba. Futás közben repülő lövedék süvöltését hallottam. Földre vettem magam. A következő pillanatban tőlem nem messze robbant a gránát. Rettenetes félelem fogott el, csak egy idő után tértem magamhoz. Megtapogattam az arcom, testem, csupa vér és sár volt mindenem. Csodálkoztam, hogy semmim sem fáj. Mert nem éreztem fájdalmat, felemelkedtem. Kezem, lábam épek voltak, szememmel láttam, zúgó fülemmel hallottam, hogy lehet, hogy mégis csupa vér vagyok. A körülöttem levő földet tapogatva egy bárány bundája került a kezembe. Most lett világossá számomra, hogy a mezőn félelmükben szertefutó bárányok közül az egyik éppen a felrobbant gránát és közötttem lehetett. A szilánkok szegény állatot tépték szét, annak vére borította be arcom és ruhám. Ha lenne hozzá tehetségem, megmenekülésem emlékére szobrot állítanék szegény báránynak.

A hazájából elüldözött magyar ifjú nem tudta ezt megtenni.

Istenünk azonban megmentésünk emlékére a Golgotán emléket állított fel. A golgotai kereszten Krisztus felfogta Isten bűneink miatti igazságos ítéletét. Biztonságban van mindaz, aki Krisztus keresztye oltalmában él. Krisztus a kereszten érted is áldozat lett. Nem kell elkárhoznod bűneid miatt.

Wood János iszákos tengerészt 13 évi szolgálat után elbocsátották. Végkielégítésül 400 dollárt kapott az alkoholista ember. Minden pénzt itálra költötte. Undorodva önmagától, szenvedélyétől, a többi alkoholistától fogadkozott, hogy többé nem iszik. Nem tudta, hogyan változtathatna életén. Egyik nap a tengerész missziós ház mellett haladt el. A nyitott ablakon át énekhang hallatszott: Egy forrás van, melyből fakad büntörölő drága vér. E vér csodás nyugalmat ad, Ott bú, baj véget ér... — E forrás értem is buzog. örömmel vallom ezt... Jézus a bűnért áldozott, Enyém is a kereszt. — Gondolkoztok! A missziós házban olyanok énekelnek, akik ezt örömmel vallják? Bement a házba, hogy láthassa őket. - Az emberek - s a Megváltó befogadta. Eltörölte alkoholos szenvedélyét.

Megtérése után 8 éven át sok száz ember számára Isten szeretetének, megmentésének bizonyosága volt.

Kedves olvasó - Krisztus vére érted is hullott a kereszten. Kéri, hogy téged is tisztítson meg, mentsen meg az örök élet, az örök béke országa, az üdvösség számára. Ő megteszi, várja kérésed. Kéréseddel ne várj holnapig.

Brebovszky Gyula

RAVASZ ANTAL ALAPÍTVÁNY

mely az Orosházi Evangélikus Egyházközség felügyeletével működik, megkapta a "közhasznú" minősítést.

Számlájára az 1997-es esztendőben 173.000.- Ft. érkezett. Ebből tanulói ösztöndíjra kifizettünk 138.000 Ft.-ot, irodalmi pályázatra 35.000 Ft.-ot

Az 1998. szeptemberében indult Evangélikus Gimnáziumunk 7 tanulója kap jelenleg is tanulmányi ösztöndíjat.

Köszönetet mondva az eddigi támogatásért, kérjük a nemes cél érdekében az 1%-kal való további szíves támogatást.

Adószámunk: 18375200-1-04.

**Dr. Fehér Dezsőné
(Dr. Ravasz Magda)
a kuratórium elnöke**

EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM ALAPÍTVÁNY

mely 1991-ben jött létre, és 1998. január 1-től közhasznú szervezetté alakult.

Az Alapítvány célja: a gimnáziumi nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés és kulturális tevékenység támogatása.

Köszönetet mondva az eddigi támogatásért, kérjük az 1%-kal való további szíves támogatást.

Adószámunk: 19062310-1-04

Alapítvány kuratóriuma

Sámuel Híradó

Közeleg a Húsvét, lassan véget ér a több héten át tartó sorozatunk. Egyiptom hercege, Mózes életét követjük nyomon, s természetesen Istenünk több évezreddel ezelőtti is nagyon intenzív szeretetéről hallhatunk. A vasárnap délelőtti "játékosan-komoly" gyermek-istentisztelet különösen segít a résztvevőknek, hogy a bibliaversenyen jó helyezést érhessenek el! Ismét van új sorozat ének, és sok kreatív ötlet, melyek megismertetik velünk ezt a régen letűnt kort.

A kőtáblákat sógyurmából formáztuk meg és a csapások lényegét modern eszközökkel mélyítettük el, a hieroglifákat is meg kellett fejteni, s mindeközben rácsodálkozhattunk: Milyen jó dolga volt az istenfélőknek és a Hozzá ragaszkodóknak. Aki a sorozatokat jelenlétével is végigkísérte, az duplán számíthat jutalomra: az egyiket a Sámuel Csoport segítő felnőttei adják, a másikat pedig Istenünk.

Új sorozat Húsvét után indul, de legyen ez most meglepetés!

Szeretettel várunk továbbra is minden érdeklődőt, iskolásokat, óvodásokat, felnőtteket minden vasárnap 9 órakor a Győry-terembe.

Skorka Katalin

MIÓTA VAN KERÍTÉSE A TEMPLOMNAK?

A nap már lejjebb csavarta melegét, amikor a templomkert melletti nevesincs kisközben megállított az ős illata. Éppen a fák színpompás leveleit és a táncoló sárga fénysugarakat csodáltam, amikor - akárcsak a mesékben - egy jószágos hang szólalt meg mellettem: "Kislány voltam, amikor ez a kerítés készült, oskolás..." Ennyit mondott a hang tulajdonosa, s azután ahogy jött, el is ballagott békességgel a dolga után.

Talán elérkezett a pillanat, amikor a kerítés valódi koráról a fenti közlésnél pontosabb választ is adhatunk. A templomkert rendezésére az idők folyamán többször is sor került. Kerítés ügyben utoljára 1927-1928-ban. Az 1927. évi ügyészi jelentés szerint, az akkor drótkerítéssel kerített templomkert területe 779 négyszögöl nagyságú volt. Mivel szóba került a templom körüli tér bővítése, a templomkerten kívüli részt a községi mérnök jelölte ki, mely szerint a szücsmesterek piaci helye is bekerítésre került volna. A terv ellen az érintettek tiltakozást jelentettek be a községi előljáráshoz.

Ezt követően született meg a második terv, melyet Süle László, az evangélikus egyház másodfelügyelője készített, ehhez viszont a politikai község jóváhagyására is szükség volt. Az említett tervet a községi képviselőtestület jónak találta, és azt 1927. decemberében el is fogadta.

A terv megvalósításával a templom körüli tér is szabályosabb lett, s a szücsök árusító helye is megmaradt. A templomkert területe pedig 940 négyszögöltre növekedett. A község a feltüntetett terület-különbséget telekkönyvileg az egyháznak adományozta, s annak bekerítése után a járdát a kerítésen kívülre ígérte áthelyezni.

A templomkert bekerítésére munkaleírás készült, melynek alapján az egyház a munkák kivitelezésére pályázatot írt ki. Az árajánlatokat 1928. április 30-ig lehetett benyújtani. A pályázatra szépszámú, szám szerint huszonegy ajánlat érkezett.

Az összes munkák elvégzésére valamennyi ajánlattevő közül a legkedvezőbb 7109 pengő ajánlatot Süle Sándor és társai tettek. A pályázat

iránti érdeklődést jelezte, hogy Varga és Csomor lakatos mesterek a lakatos munkákra pót-ajánlatot nyújtottak be, amelyet azonban a bizottság már nem tudott figyelembe venni.

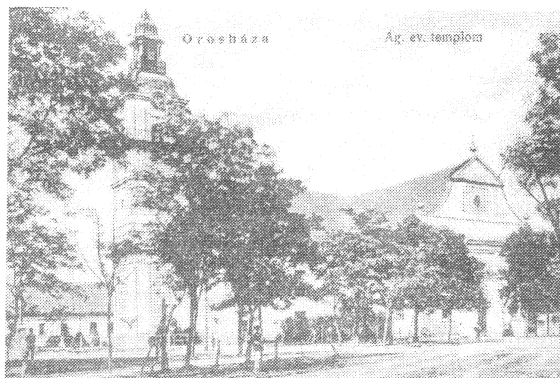
A legkedvezőbb ajánlat alapján a kőműves munkák végzésével 2552 P 18 f-ért Süle Sándort; a lakatos munkákkal 4104 P-ért Szabó Ádámot; a mázoló munkák végzésével 156 P 60 f-ért pedig Kiss Istvánt bízták meg, összesen 6812 P 78 fillér munkadíjért.

A munkálatok megkezdésekor elbontott drótkerítés és oszlopok nem veszttek kárba, 1928. nyarán a felvégi temető bekerítésénél kerültek felhasználásra. 1928. novemberében a templomajtókhöz vezető járdák lerakása is elkezdődött. (Négyzetméterenként ötven fillérért rakták.)

A templomkert ma is létező kerítése 1928. decemberére készült el, tehát nemrég volt a 70. születésnapja. Aki akkor volt "oskolás kislány", amikor a kerítést készítették, - csendes óráiban - talán a hajdani mesterlegények jókedvű füttyörészését is vissza-visszahallja.

A megszólítást illő tisztelettel köszöni:

Verasztó Antal

A templom, amikor még drótkerítéssel volt körülkerítve

*"Te tanítasz engem az élet ösvényére,
teljes öröm van tenálad;
a te jobboldon gyönyörűségek vannak."
Zsolt 16,11*

Öröm

Mindössze négy betű, mégis, ha kimondom, más lesz a világ és valami megváltozik bennem. Erősebben dobban a szívem, melegség jár át és derűsebb lesz a tekintetem.

Öröm: második a Lélek gyümölcseinek sorában. Mélyről fakad, mint a friss forrásvíz, mint a kristálytisza patakok.

Isten ajándéka az öröm, felülről jön és azért kapjuk, hogy általa gazdagabb, szebb, boldogabb legyen az életünk. Mert az öröm nélkülözhetetlen létszüksége az embernek. Jótékonyan befolyásolja szellemi és fizika teljesítő képességünket, munkabírásunkat. Hiánya meg is betegíthet.

"Örüljetek..." mondja a Szentírás. Az örvendező, boldog ember türelmesebb, kedvesebb, jóságosabb. Bölcsesség és megértés árad belőle, jó a közelében lenni, jelenléte megnyugtat, biztosságot, derűt, békét sugároz.

Az emberi lélek kiszárad és elsivárosodik öröm nélkül, de kiteljesedik, kivirágzik a tiszta örömtől.

Gyakran hallani a kedvetlen megjegyzést: "Minek örülhetnék?" Aki ezt mondja, nem tudja, mit beszél.

Istenünk nem kedvetlenségre és keserűségre teremtett minket. Ő adta az örömet és azért adta, hogy mi hálás szívvel elfogadjuk és éljünk vele, mint minden más ajándékával. Böven adja az örömet, naponta, csak észre kell vennünk, meg kell látnunk azokat a cseppnyi örömmorzsákat, amelyek lépten-nyomon élénk hullanak, hiszen mindegyikük érték, drága kincs!

Figyeljünk rá, vegyük észre, hajoljunk le érte, hogy általa gazdagodva böven juttathassunk belőle másoknak, hogy - szép énekünk szavait idézve - boldogítva boldogok lehessünk igazán.

Fürst Enikő

OROSHÁZI EVANGÉLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM FÉLÉVI BESZÁMOLÓ

"A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme"

Péld 9,10

Ez a bibliai igé és egyházi iskolánk története összekapcsolódik.

1992. szeptember 01-je

- önkormányzati iskolánkban egyházi tagozatos 1. osztályok indulnak

1996. július 01-je

- iskolánk egyházi fenntartásúvá válik

1998. szeptember 10-e

- hatosztályos gimnáziumi osztály indul

Három évszám, három mérföldkö egyházunk, gyülekezetünk és iskolánk életében.

Az 1998/99-es tanév igéje az egyházi év igéje:

"Éljetek szeretetben, ahogy Krisztus is szeretett minket."

Ef 5,2

1998. szeptember 01-én igen egyszerűen, az iskola udvarán tartott rövid tanévnyitóval indultunk. Az igazi, a nagy ünnep a tanévnyitó istentisztelet volt, ahol D. Dr. Harmati Béla püspök úr szolgált, majd iskolánk dísztermében a 3. emelet felszentelésére került sor. A díszterem - nevéhez méltóan - dísz, ék, ékesség. Az, hogy ilyen lett, nem csak a kivitelezőkön múltott. Egyik napról a másikra rend lett. Ez az iskola pedagógusainak, dolgozóinak, a szülőknek és a gyülekezeti tagoknak is köszönhető. Hálások vagyunk Istennek, mert megadta a Magyarországi Evangélikus Egyháznak azt a lehetőséget, hogy anyagilag támogasson minket. Így valósulhatott meg az építkezés, az iskola bővítése.^{2,4}

Hétfőn reggelente a díszteremben gyűlik össze iskolánk első hét évfolyama közös áhítatra. Itt tartottuk az október 23-i emlékműsort, a karácsonyi ünnepséget, itt láttuk vendégül Semjén Zsolt helyettes államtitkárt és egyházmegyénk képviselőit. A szülőkkel is voltunk már ebben a helyiségben összevont szülői értekezleten, itt hallgattuk együtt az ACSI előadóit.

Az ACSI (Keresztény Iskolák Nemzetközi Szövetsége) munkatársai már nem először jártak nálunk. Őszi látogatásuk alkalmával mi is az ACSI tagiskolák sorába léptünk, melynek hivatalos dokumentumát most kaptuk meg Colorado Springs-ből.

A Parakletos Kiadó is rendszeresen árusít nálunk. Az egyházi kiadványok igen népszerűek a pedagógusok, a szülők és a gyermekek körében. Az őszi és a karácsony előtti könyvvásár után most húsvét táján jönnek ismét.

Az 1998/99-es tanév kiemelt feladatai

Első és legfontosabb: 2000 éves a kereszténység, 1000 éves a magyar állam, a kereszttség felvétele. Erre készülünk már

most, hogy méltóm emlékezzünk. Az ezerévet, az ezredfordulót csak a Názáreti Jézus Krisztussal lehet ünnepelni. A ráhangolódás után lassan körvonalazódnia kell, mit hogyan csináljunk. Tervünk olyan bizottság alakítása, mely összegyűjti a javaslatokat, elkészíti a terveket - az egyházzal karöltve, hogy a kereszténységet, a magyarországi kereszténységet méltóképpen ünnepelhessek.

"Mi az hát, ami a magart emelheti? Valóban nem más, mint ész és erkölcs.

Csak úgy állhat meg a mi kis testünk, ha az lélekkel s erővel teljes."

Berzsényi Dániel

Oktatási feladatunk: 1998. szeptembere a NAT bevezetésének éve 1. és 7. évfolyamon. Várjuk azonban felülvizsgálatát, az ésszerű változtatást. Azt viszont most is tudjuk, a nemzeti tudat kialakítása, a haza szeretete minden tantárgy feladata NAT-tal és NAT nélkül is.

A ránk bízott gyermekek testi-szellemi-lelki fejlődéséért mindent meg kell tenni. Keressük a gyermekben az értéket, próbáljuk azt felszínre hozni, fejleszteni. Szakkörökön foglalkozunk a tehetségesekkel, tanulmányi versenyeket szervezünk. Ha szükséges, korrepetáljuk a gyengéket. Szakköreink: énekkar, irodalmi, kézimunka, origami, egészségőr, számítástechnika és sportkörök.

Sportolóink az atlétikai és birkózóversenyeken öregbítették iskolánk hírnevét, nem beszélve a kis futballistákról, akik rendkívül ügyesen rúgják a labdát.

Az új számítógépes tanterem berendezésével bővülnek lehetőségeink. A pályázaton nyert pénzt is fejlesztésre költjük (500.000 Ft-).

Kisgimnazistáinkkal hamarosan kezdhetjük a számítógépes nyelvi oktatást. Van gép - program - nevelő - és Istennek hála: tehetség, szorgalmas gyermek.

Ebben a tanévben 17 tanulócsoporthoz van 403 gyermekkel.

Félévkor kitűnő volt 12, jeles 24.

egy vagy két tárgyból bukott:	13
szorgalom: példás	113
jó	156
változó	108
hanyag	26

Nevelési célkitűzések: Iskolai nevelőmunkánk alapja a Biblia tanítása. A Biblia szavai megrendíthetetlen igazságokat tartalmaznak: "A Te igéd az igazság" Jn 17,17. Az Ószövetség is megerősíti ezt a 4 Móz 23,19-ben: "Nem ember az Isten, hogy hazudnék, nem embernek fia, hogy bármit megbánná. Mond-e olyat, amit meg ne tenne, ígér-e, amit nem teljesít?"

A Tízparancsolatból az idén nem emeltünk ki egyet sem, hiszen így együtt szövi át életünket, tevékenységünket. Isten ígéje egyértelmű és világos, de gyermekeink naponta találkoznak az ellenkezőjével. Helyes értékrendjük kialakítása a mi feladatunk.

Félévi magatartási jegyek: példás	135
jó	162
változó	97
rossz	9

Gyermekeink különböző szellemi, anyagi és lelki családi háttérrel rendelkeznek. Ez részben segíti, részben nehezíti nevelő-oktató munkánk eredményességét. A legtöbb szülő érdeklődő, segítőkész. Tanácsot kér, tanácsot vár gyermeke nevelőjétől, s megkísérli azt megfogadni. Igényli tehát az iskola segítségét, de az iskolának is szüksége van a szülőre. Család - iskola - és mivel egyházi nevelésünk célja, hogy a gyermeket Krisztushoz vezessük - harmadikként a gyülekezet. "A hármas fonal nem szakad el egyhamar" Préd 4,12

A keresztyén nevelés elsődleges színtere a család, a társadalom alapvető építőeleme. Tudjuk, hogy ez az alap sokhelyütt roskadozik. Emiatt nő a másik kettő felelőssége (de szerepét, feladatát nem vállalhatja át).

Gyülekezetünk meghatározó egyházi iskolánk életében. Szükségük van egymásra - városunkban meg különösen. S azt sem feledhetjük, hogy Orosháza a Magyarországi Evangélikus Egyháznál az iskola révén vált ismertté. Különösen amióta gimnáziuma van.

Adjunk hálát Istennek, hogy van ez az iskolánk, ahol szolgálatot végezhetünk gyermekeink, hazánk épülésére.

SZÍJAS PÁL EMLÉKE EGY RÉGI TANÍTVÁNYA EMLÉKEZETÉBEN

Örömmel olvastam az Orosházi Harangszó 1998. decemberi számában Szijas Pálról, egykori kedves hitoktatónkról, akiről az alábbiakban néhány sort szeretnék írni.

1943. júniusában végeztük el az Orosházi Evangélikus Gimnázium 7. osztályát. Már régóta hallottunk a gyenesdiási Kapernaumról, és Szijas nagytiszteletű úrral és kedves fiatal feleségével mi is eljutottunk oda. Csodálatos, felejthetetlen napokat töltöttünk ott. Azonban egyik nap Szijas Pál megkapta a frontra szóló SAS behívóját. Mikor ezt közölte velünk, mintha az Ég sújtott volna le ránk, úgy éreztük, mindennek vége. Két kedves tanárunk, Enessey László és Szijas Pál pusztultak el a borzalmas háborúban. Adja az Ég, hogy többé ne legyen háború.

Kunszeri Miklósné
Háger Erzsébet

Január 22., a Magyar Kultúra Napja

Véletlenszerűnek tűnhet a dátum kiválasztása, de természetesen ez nem így van: 1823-ban ezen a napon írta meg Kölcsey Szatmárcsekén a Himnuszt. Azt a himnuszt, ami egyszerűen a mi Himnusznak, nevezhetnénk a leghíresebb, legsikeresebb, legnagyobb karriert befutott magyar versnek is. Nincs talán olyan nap, hogy sorai valahol, valamilyen alkalomból, s mindig a magyar nemzeti függetlenség bizonyosságaként fel ne csendülne. A közvélemény 1829-ben, idén éppen 170 éve ismerhette meg először a Himnuszt. Futótűzként terjedt a híre, szavalták, sőt énekeltek különféle dallamokra. 1844-ben nyert pályadíjat Erkel Ferenc a megzenésítésért, azóta énekelhetjük minden vasárnap mi is ezzel a dallammal istentiszteltünkön.

De vajon miért a Himnuszt megírásának dátuma lett a magyar kultúra ünnepe? A Himnuszt műfaja az ókori görög irodalomból származik, s az ódaköltészet fennköltebb változata. A Homérosznak tulajdonított himnuszosok a görög és római költők művei követték, majd időrendben, de már teljesen más, új tartalommal az evangéliumi himnuszosok. Magnificat. Benedictus. Nunc dimitris- már a nevük is a magasabbrendűséget sugallja! Folytatásuként pedig himnuszosok ezrei keletkeztek, templomokban, kolostorokban, keresztény otthonokban énekeltek őket a hívő emberek. S milyen csoda: a magyar versköltészet azonnal magasra emelkedő első emléke, az ómagyar Mária-síralom is himnuszt volt; tehát bármely egyéb ismert, akár egyházi, akár világi költeményünknel korábbiak himnuszköltészetünk kezdetei.

Azonban nemcsak múltja van ennek a műfajnak, hanem jelene és jövője is - akárcsak a magyar kultúrának. Vagyis az ünnep időpontjának kiválasztása messzemenően jelképes: rámutat, hogy a magyar kultúrának nagy múltján túl ma és holnap is megvan a helye életünkben; úgy, ahogy Isten dicsőítésére is mindig kell legyen szavunk.

Napjainkban korántsem a kultúra eltűnésétől vagy megsemmisülésétől, sokkal inkább magyarságának elvesztésétől kell félnünk. Az egységesülő világkultúra a mi hétköznapjainkból is apránként igyekszik kiirtani a nemzeti kultúrát. Angol a szakmák és a tudományok nyelve, angol nevet viselnek alapvető dolgok: az üzletek, a shopok, a centerek és a marketek, a ruháink, a topok, a body-k, a sweatshirtök...

Amerikai szellemet, mentalitást, életmintákat fogyasztunk nap mint nap. S ráadásul ezzel szemben meglehetősen védtelenek vagyunk. Elsősorban is talán azért, mert ez nem olyan veszély, amilyeneket már megszoktunk. "A magyar nép zivataros századaiból" szól hozzánk Kölcsey, de a mai fenyegetés más. Nem erőszakosan tör be hazánkba, csak fogyasztani való árúként, szórakozásra csábítva kínálja magát ez a lassan valóban egyetemessé váló kultúra.

Természetesen nem megoldás az elzárkózás, de tudomást kell venni a magyar kultúrát fenyegető veszélyről. Álljunk meg egy percre és ámuljunk el a magyar kultúra egy évezred alatt felhalmozott értékeitől. Ha erre képesek vagyunk, és én hiszek ebben, akkor továbbra is egészséges lelkek zenghetnek himnuszt Istennek: Isten, áldd meg a magyart...

Lázárné Kilián Szilvia

AZ EGYHÁZ HUMORA Nem adunk...

Ha valaki a század eleji jegyzőkönyveket forgatja, gyakran tapasztalja, hogy a presbiteri gyűlések igen hangosak voltak. Sokszor nem az egyházi érdek volt a döntő, ha olyan intézmény létrehozásáról volt szó, mint iskola vagy árvaház. Hiába volt a lelkészek minden érvelése, a kérdést a politikai frakciók döntötték el. Összhang szinte sohasem volt. Nem egyszer kemény, goromba szavakkal hallgattatták el a lelkészt, mondván: - tőlünk kapja a bérét, mi pötyögöttünk.

A régi és a mai presbiterek életét összevetve elmondhatjuk, hogy a kettő között nagy különbség van. Régen ez a testület uralkodott, s tagja csak az lehetett, akit kívülről jelöltek. Így fordult elő, és ez tény, hogy a Kisgazda Párt egy zsidót jelölt a presbitériumba. Igaz, nem lett presbiter, de a jelölés megtörtént. Ma ezt a kérdést egyedül a hit dönti el. Akar-e valaki szolgálni, van-e imádkozó élete, milyen az emberek közötti munkája, ez méltóvá teszi-e erre a tisztségre. Tehát ahhoz, hogy valaki presbiter legyen, ma hit, egyházszeretet, áldozatkészség és szolgáló lélek kell.

A régi presbiteri gyűlések óriási szócáták színhelyei voltak. Minden újat megakadályoztak a "kerékkötők", mondván:

- Apáinknak jó volt, jó nekünk is.

Ezért a lelkészek nem is egyszer fordultak trükkhöz, ha valamit létesíteni akartak. Akkor azzal kezdték, hogy a javaslat álmot, hivatkoztak mindenre, hogy ez lehetetlen, stb. A presbitérium látva a lelkészek ellenállását, a felvetett ügyet megszavazta. Nem gondolván arra, hogy ez megegyezzen a lelkészek céljával.

Visszaemlékszem arra, hogy kisgyermek koromban Gyónon - ahol édesapám lelkész volt - dézsában fürdöttünk, mert nem volt fürdőszoba. Nagyon szerettünk volna, de a presbitérium nem szavazta meg azzal az indokkal:

"- Minek az, mi sem fürdöttünk soha, mégis tiszták vagyunk."

E kis kitérő után visszatérek a történethez. Híres ellenzéki volt az a presbiter, aki ha valamit kértek a lelkészek, mindig közbeszólt: - Nem adunk!

Egyszer arról volt szó, hogy a presbiterek kapjanak napidíjat. Még mielőtt a szavazásra került sor, közbekiáltott:

- Nem adunk!

Erre többen is odaszóltak: - Most rólvunk van szó!

- Akkor adunk!

Ez a presbiter egyébként nevezetes volt arról is, hogy mindig ott volt a templomban. A lelkész prédikáció közben látta, hogy bólogat, arra gondolt, hogy amit mond, tetszik. A presbiter aludt. Befejeződött a prédikáció, a lelkész felhívta a gyülekezetet imádkozni, ezekkel a szavakkal:

- Adjunk hálát az Úrnak!

Presbiterünk ekkor ébredt fel és hangosan felkiáltott:

- Nem adunk!

Tudatáig csak az jutott: adjunk. De az örök ellenzék megszólalt: nem adunk!

id. Koszorús Oszkár
(1914-1995)

Gyülekezeti életünkkel kapcsolatos híreink

Elgondolkodtató épülésünkre közöljük a népegyházi adatokat, vagyis a házasságkötések, keresztelesek, konfirmációk és temetések adatait.

Házasságkötések száma 1998-ban: 36 esetben kérték fiatal (néhány kevésbé fiatal) testvéreink áldásukat házasságkötésükre.

Keresztelesek száma ugyanebben az esztendőben 75 volt - ezt tartjuk nagyon nagyon kevésnek, hiszen igaz, hogy nem engedi mindenki a szentkeresztség áldásában részesíteni a gyermekét, de ez a szám akkor is nagyon kevés, nagyon alacsony. Ebben az alacsony számban természetesen annak is jelentős szerepe van, hogy nagyon visszaesett a születések száma, hazai adatainkat ismerjük és azok kétségbeejtőek. Néhány éve jelentősen emelkedett a felnőtt keresztelesekre jelentkezők száma, és lényegében ebben is nagy áldás lehet, hiszen nagyon tanulságos és lelket, szívet megérintő beszélgetésekre kerül sor a legtöbb esetben, de a gyermekkeresztség drasztikus visszaesésében népünk rohamos fogyatkozása játszik jelentős szerepet.

Konfirmándusaink száma is elég változékony, a tavalyi esztendő során 43 fiatal konfirmált, azaz kérte a keresztség szentségének megerősítését azután, hogy a nagy és felnőtt gyülekezet előtt most már öntudatosan megvallották a hitüket. Nagyon hasznos és áldott alkalom a konfirmációi istentiszteletet megelőző konfirmandus tábor, amelyet néhány éve vezettünk be, de már költségvetési tradíciónak tekintünk, azaz az egyházközség jelentős összeggel támogatja a fiatalok 4-5 napos táborozását. A konfirmandus csoport húsvét előtt, a nagyhét első napjaiban elvonul egy vidéki táborba és ott lelki közösségben, igével foglalkozva töltenek el pár napot, hogy felkészülhessenek az ünnepi istentiszteletre.

Végül a temetéseink száma a sok évi átlagnak megfelelően alakult, Orosházán éppen 190 alkalommal hirdettük a vigasztalás evangéliumát, a bűnbocsánat és az örök élet reményességét. 92 férfi testvérünköt és 98 nőtestvérünköt búcsúztunk el az elmúlt esztendőben. Könnyű temetések soha nincsenek, de voltak nagyon nehéz temetések is, s ez általában az életkorokkal függ össze (gyermeket is temettünk), vagy váratlan balesetekkel, betegségekkel. De minden eltávozott testvérünket, akik sirjánál imádkozhattunk, Isten üdvözítő kegyelmébe ajánlottuk. Ezt a számot 215-re emeli a leánygyülekezetekben végzett temetéseink száma (Csanádapáca, Kardoskút, Rákóczitelep és Szentetornya).

Temetéseink között nagy szomorúsággal említjük meg, hogy 1998. december 18-án Benkő Pál egyházmegyei és egyházközségi felügyelő testvérünk is visszaadta lelkét a Teremtő és Megváltó Istenének, a múlt esztendő végén, a

két ünnep között nagy részvétellel búcsúztunk tőle, és adtuk át az Úr Jézusnak. A gyülekezeti élet törvényes rendjét továbbra is biztosítani kellett, ezért 1999. januárjában a Presbitérium megszavazta, hogy Jantos István testvérünk legyen az egyházközség felügyelője, aki eddig másod-felügyelői tisztséget töltött be. Az ő helyére, másod-felügyelőnek és gondnoknak Kovács Lajos testvérünk lépett. Mind a két testvérünk letette a megfelelő esküket a templomunk oltára előtt. Szolgálatukon Isten áldása legyen!

Március 6-án zárszámadás és közgyűlés, azaz pillanatkép az egyházközség anyagi életéről

Amikor ezek a sorok íródnak, akkor még csak a közgyűlés tervéről számolhatunk be, mire a kedves olvasó a kezébe veszi a lapot, márt befejezett tény lesz. Ennek a híradásnak elsődleges célja, hogy minél több testvérünkben tudatosítsuk most is, *az egyházközségi pénztár az előírt törvényes rend szerint működik.* Ez azt jelenti, hogy minden bevételről és minden kiadásról nyugta készül, és a tételeket folyamatosan, precízen könyvelni kell, mert nemcsak a mindenség Urának tartozunk elszámolással, hanem 1. a helyi, gyülekezeti Számvevőszéknek is, 2. az egyházmegyei számvevőszéknek is, 3. valamint az országos egyházi szintnek is. Nem utolsó sorban Isten előtt tartozunk elszámolással.

Egyházközségünk számvevőszéke 1998. február 19-én megtartotta az szvsz-i ellenőrzést, ennek jegyzőkönyvi regisztrálása megtörtént, és az említett esztendőben több, mint 1.200 család (igaz, vannak köztük egyedül élők is) támogatta az egyházközség életét, akiknek most ezúton is köszönetet mondunk. Ebben az esetben nemcsak a járulékok rendezését vettük figyelembe, hanem az adományokét is.

Egyházközségünk anyagi életét három forrás hivatott biztosítani: az egyházfenntartói járulék, a jó szívből fakadó alkalmi adományok, valamint az istentiszteleti offertoriumok összege. Igen jelentős összegnek tekintjük, hogy ebben feldolgozott esztendőben 8,5 millió forint folyt be közvetlenül gyülekezeti tagoktól az egyházközség kasszájába. Természetesen a kiadásaink is nagyok voltak, mint pl. a templom hatalmas tetőzetének átrakása. Csak ez 4,8 millió forintot vitt el, de - legalábbis emberi értelemben - mindent megtettünk szeretett templomunk érdekében.

Óriási gond vár még ránk a templommal kapcsolatosan: megoldatlan a fűtés. Gond, hogy a templomot nem tudjuk fűteni, mert - hála Istennek - az un. Győry terem gyakorta kicsinek bizonyul, hiszen ott összesen 220 szék van,

emiatt szükségünk lenne a templom egészére. Ezért megoldást keresünk a templom fűthetőségére, elsősorban anyagi forrást keresünk, tekintettel arra, hogy ez több millió forintos beruházást igénylő vállalkozás. Isten iránti hálával mondunk köszönetet minden kedves testvérünknek, akik bármilyen formában járultak hozzá gyülekezeti életünk anyagi terheinek hordozásához. A jövőben is kérjük ezt a támogatást.

Töprengés az egyházközség lelki életéről

Kettős jelenséget figyelhetünk meg az utóbbi hónapokban, talán években: a vasárnap délelőtti istentisztelet létszámának fokozatos emelkedését észleltük (nagy örömmel), ugyanakkor azonban a hétköznapi esti alkalmak látogatottsága jelentősen csökkent. Hétköznapokon a reggeli "áhitatok" látogatottsága (kedden és pénteken reggel 8-kor) eléggé elfogadható, de a pl. két esti alkalmat - a szerdát és a csütörtököt - kombinálni, összevonni voltunk kénytelenek, tekintettel a nagyon mérsékelt látogatottságra. Volt olyan szerdai alkalom, hogy csak egy testvérünk jött el, és ez furcsa, hiszen vasárnaponként általában legkevesebb 200 résztvevővel, igehallgatóval számolhatunk. Általában a vasárnapi gyülekezet létszámának 15-25%-a szokott más gyülekezetekben a hétköznapi alkalmakra eljárni, s ez a mi esetünkben jelenthetne a heti alkalmakon 25-45 résztvevőt, ám ezzel szemben a heti esti alkalmak gyér látogatottsága meglepő.

Különösen elnéptelenedtek a vasárnap esti istentiszteletek, ugyancsak 1-2 résztvevő van, de olykor ebbe a lelkész és a kántor is beleszámít. Ez azért furcsa, mert a vasárnap délelőtti istentiszteletek látogatottsága emelkedett, de az esti és a hétköznapi esti alkalmak létszáma viszont nagyon lecsökkent. Ha ennek az oka a családi élet erősödése, akkor ez örömdetes jelenség, de inkább az elmélyült lelki élet iránti hiányt állapítjuk meg, vagyis azt, hogy tömeg szintjén elég sokan vagyunk, de nincs lelki magja a gyülekezetnek, így pl. hihetetlenül kicsi az imaközösség létszáma (6-8 testvér). Ezért is döntöttünk úgy, hogy a még mélyebb lelki életet élni akarókat csütörtök estére hívjuk a rövidített istentisztelet utánra.

Az esti alkalmak majdnem teljes megfogyatkozását azért tartjuk érthetetlennek, mert a szentségi alkalmakon való résztvevők száma is szépen emelkedett, vagyis jóval több az úrvacsorázók száma, mint korábban, ami nagyon örömdetes, és amiből éppen a hétköznapi alkalmak erősödésének kellene következnie. Ugyanis a hétköznapi alkalmak az elmélyülés, az igével mélyebben, behatóbban való foglalkozás alkalmai. Különösen is a csütörtök esti istentisztelet után, amikor közösségekben lelki beszélgetést

folytathatnánk az igéről (általában mintegy 4-6 testvér veszi igénybe).

A hétköznapi közösségek elmúlása másrészt azért kár, mert ilyen keretekben lehetne megélni a magánnyal szemben a lelki otthon megleget adó közösségét, s ha jó is az, hogy jelentős egy-egy vasárnapi létszám, sajnálatos tény az, hogy sokan nem élnek azzal a lehetőséggel, hogy lelki közösségekben legyenek másokkal, éppen a magánnyal szemben. Ugyanakkor a lelki táplálkozás rendszeressége is nagyon nagy mértékben járul hozzá a lélek, az egyén egészségéhez, és az élet terheinek hordozása is könnyebb, ha komolyan vesszük az ige útmutatását, hogy "egymás terhét hordozzátok, úgy töltsétek be a Krisztus törvényét, a szeretetet." (Gal 6,1kk)

Megemlékezés 1848. március 15-ről 1999. március 14-én, vasárnap délelőtt a templomban a 10 órai istentisztelet keretében

Az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium tanulói minden esztendőben szép műsorral készültek arra, hogy őszinte lelki megbecsüléssel emlékezzenek meg a márciusi ifjak történelmi jelentőségű küzdelméről. Nagyon komoly felkészülést igényelt iskolánkban ez az ünnep mindig, ezért gondoltuk azt, hogy ne csak az iskolánkban emlékezzenek meg a diákok ünnepi műsorral a magyar szabadságharcról, hanem a templomunkban is. Iskolánkban március 12-én, péntek reggel történik a megemlékezés, a templomunkban pedig március 14-én, vasárnap délelőtt a 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében.

Istentisztelet után koszorúzásra kerül sor a Táncsics Gimnázium előtti emlékparkban.

Ugyanezen a napon, azaz **március 14-én délután 15 órai kezdettel szeretetvendégség** lesz, aminek szintén érdekes, léleképítő tartalmat tervezünk, s amire szintén nagy szeretettel hívogatunk mindenkit.

Böjti sorozat 1999. március 18-21. csütörtök - vasárnap

Örömmel jelentem a kedves olvasóknak, hogy Hafenschner Károly evangélikus lelkész, doktorandusz testvérünk vállalta a böjti sorozat szolgálatát, melynek a következő részei lesznek:

Címe: A keresztség

március 18. csütörtök 17 óra: A keresztről beszélni kell?!

március 19. péntek 17 óra: A keresztség botránya

március 20. szombat 17 óra: A keresztség bolondsága

március 21. vasárnap 10 óra: Nekünk az élet!

Mindennek a bibliai alapja az 1.Kor 1,18-30.

Természetesen ezen kívül is lesznek alkalom vendégünk számára: pénteken délelőtt óvodai és iskolai látogatás, valamint szombat este a felnőtt ifjúság találkozhat és beszélgethet vele.

A sorozat alkalmaira nagy szeretettel hívunk és várunk minden kedves testvérünket, hogy lelkileg épülve készüljünk a passió hetére.

Javaslat

Születésnapra, vagy más alkalomra szeretettel javasoljuk a vallásos irodalom, olvasmányok ajándékozását. Gyülekezetünk iratterjesztése mindig igyekszik színes, érdekes, a lelket valóban gazdagító, hitet ébresztő, vagy elmélyítő olvasmányokat, értékes alkotásokat beszerezni és terjeszteni. Érdeklődni lehet bármikor - hivatali időben - a Lelkészi Hivatalban és vásárlásra is, de rendelésre is mód van, szívesen segítünk ebben a kérdésben.

Szeretetvendégség április 18-án, vasárnap délután 16 órai kezdettel

Ezt a szeretetvendégséget a Korál Alapítvány szervezi, amely az egyházmegye és az egyházköztség kántorképzésének ügyét kezeli, mind anyagi, mind lelki értelemben. Ez azt jelenti, hogy ezen a szeretetvendégségen is több lesz a megszokottnál az éneklés, a zene élménye. Természetesen lesz igehirdetés is, versek is, de a Korál Alapítvány szeretné még tudatosabbá tenni mindannyiunkban a Kántorképző iránti elkötelezettségünket. Ebben az esztendőben is megtartjuk a nyári tanfolyamot, előre jelezzük az érdeklődést mutató, zenét szerető testvéreinknek.

NAGYHÉT

**a passió hete, amikor Jézus Krisztus
szenvedéstörténetéről emlékezünk meg**

Ez a Nagyhét ebben az esztendőben március 28-án kezdődik, ekkor lesz virágvasárnap és utána pedig következnek a nagyheti alkalmak esténként 5 órai kezdettel. Virágvasárnap, tehát március 28-án este 17 órai kezdettel az ifjúsági csoport énekes-zenés alkalmat készít elő a gyülekezet számára. Különösen nagy szeretettel hívjuk fel a figyelmet nagycsütörtökre és nagypéntekre. Nagycsütörtök este 5 órai kezdettel az Úr szent vacsorájáról emlékezünk meg ünnepeelve azt, másnap, nagypénteken délelőtt 10 órakor feketébe öltözött templomunkban emlékezünk az Úr Jézus megváltó szenvedésére és halálára, este 5 órai kezdettel pedig Passiót olvasunk.

Húsvét vasárnapján de. 10 órakor istentisztelet, valamint húsvét hétfőjén is 10 órakor, mind a két alkalommal ünnepeľjük az Úr szent vacsoráját.

VÁLASZTÁSOK

Lejárt a Presbitérium mandátuma! Egyházunk törvényei értelmében a presbitérium és a képviselőtestület mandátuma 6 esztendőre szól, az utolsó választásokra 1993-ban került sor, tehát ebben az esztendőben a mandátumok lejártak. Új választásokat kellett tehát kiírunk. Ez megtörtént 1999. március 6-án a Presbitérium gyűlésen. A Jelölő Bizottságnak tehát van 5 hónapja, hogy összeállítsa az új Presbitérium és Képviselőtestület névsorát. Isten áldása legyen ezen a választáson!

Összeállította: Ribár János

ŐSZINTE DÖBBENETTEL OLVASTUK ÚJ HIMNUSZT?

A lapok közül csak néhány említette meg, hogy 1999. január 21-én (a magyar Kultúra Napja alkalmából) Török András - az MSZP-SZDSZ korábbi kormány helyettes államtitkára - "Haza, Himnusz, honlap- Kölcsy a digitális korban" címmel tartott előadást, amelyben az hangzott el, hogy "azt javaslom a tisztelt millenniumi emlékbizottságnak, hogy hirdessen költői pályázatot új himnusz írására." A helyszín az Országos Széchenyi Könyvtár volt. Ebből az előadásból idézünk néhány rövid - remélem - az olvasó számára elképesztő és riasztó részletet:

"Tézisem az, hogy Kölcsy és a Himnusz halhatatlansága a digitális korban ... csak ideig óráig tartható fenn... A himnusz ma... aktualitását veszítette mint történelemfilozófiai gyűjtemény, igazodnunk kell a mai fiatalok ízléséhez és vágyaihoz... Érdekes a mai fiatalság számára csak az tud lenni, aminek kontextusa van. A Himnusz pillanatnyilag még nem múzeumi darab, de úton van afelé... Azt javaslom, hogy hirdessenek pályázatot hatvannégy soros kötött versformájú Új Himnusz vagy valami hasonló című vers írására, olyan költők számára, akik hajlandók a magyar nemzet előtt álló jelenlegi sorskérdésekkel számot vetni."

Török András volt helyettes államtitkár (a baloldali értékek képviselője) tehát elavultnak és korszerűtlennek tartja a magyar nemzet himnuszát, azaz Kölcsy Himnuszát. Tragikomikus, hogy még a magyar történelem egyik legsötétebb alakjának sem sikerült leváltani a Himnuszot, hiszen a felkért Kodály Zoltán kijelentette, hogy igencsak jó van az megírva, s azóta

senki sem merészelt kezét emelni a Himnuszunkra. 1949-ben történt ugyanis, hogy az akkori kormányzat szakítani akart a teljes magyar múlttal, új címet és új himnuszt akartak. A szöveg megírására Illyés Gyulát kérték fel, a komponálásra pedig Kodály Zoltánt, aki azt válaszolta, hogy "jó a régi"!

Sokakban erőteljes ellenérzést váltott ki a szentségtelen javaslat, ebből válogatunk a Magyar Demokrata című hetilap segítségével.

Szokolay Sándor zeneszerző: "Nem értek vele egyet és agyalágyult ötletnek tartom még a pályázat gondolatát is. Már Rákosi is felajánlotta Kodály Zoltánnak, hogy írjon egy új zenét egy új himnuszhoz. Akkor az Isten áld meg-gel volt a probléma. Hozzá és Erkel Ferenchez is méltatlan ez a gondolat. Ha egyáltalán szóba kerülhetne ez a képtelen ötlet, és felkérnének a zene megírására, nem vállalnám el. Sőt világgá kiabálnám ellenérzéseimet. Hiszen ez az egész egy visszahúzó erő ötlete, amely csak arra jó, hogy gátolja a millennium méltó megünneplését, és abszolút csapás lenne a magyar nemzetre."

Szörényi Levente zeneszerző: "Nagy baromságnak tartom megbillenteni a Himnusz egyeduralmát. Nem emelkedhetek Kodály Zoltán nagyságához, de ebben a kérdésben én is hasonlóképpen vélekedek. Szó sincs róla, hogy elvállalnám a feladatot, ha ez szóba kerülne."

Schuster Lóránt: "Nyugodtan írja le, hogy véleményem szerint, aki felveti a Himnusz időszerűtlenségét, az egy barom... Ez az ötlet is jellemzi azt a politikát, hozzáállást, amit a másik oldal képvisel. A magyar himnusz azonkívül, hogy magyar, gyönyörű, a legszebb magyar zene... A világ himnuszaiban az elsők között van. A külföldiek, akik nem értenek a szövegből egy szót sem, ők is érzik, hogy fenséges, torokszorító, szépséges."

Egerszegi Krisztina (többszörös olimpiai és világbajnok úszó): "Semmiképpen nem kellene megváltoztatni. A Himnusz semmit nem veszített aktualitásából, különösképpen gondolok az első mondatára: 'Isten áldd meg a magyart jókedvvel, bőséggel' - mondat napjainkban igencsak aktuális... Számomra sportolóként is mindig sokat jelentett a Himnusz. Bárhol is álltam a dobogó tetején és játszották a magyar Himnuszt, hallatán megborzongtam. Mind a mai napig így vagyok ezzel."

Egy irodalomtörténész, **Taxner-Tóth Ernő professzor úr** is visszautasítja a Himnuszt ért vádak (pesszimizmus, elavult) és nagyon világosan fogalmazza meg a következőket: "A Himnusz két üzenetet hordoz: Isten akkor áldja meg a magyart, ha küzd. A tettegest, a dolgozót megáldja. A történelmi példák sora ezt bizonyítja. Másrészt a bűnbánat szükségessége jelenik meg, ami azt jelenti, hogy az egymással küszködő, az

egymással megértést nem találó nemzeteknek el kell pusztulniuk."

Egy olyan gyülekezetben, ahol minden vasárnapi istentiszteleten - az Úr Jézustól tanult imádság után és az Ároni áldás előtt - áhitattal elénekeljük a magyar Himnuszt, fel kell figyelni erre a döbbenetes kezdeményezésre és tiltakozásunknak kell hangot adni. Ha egy ilyen nemzeti értékhez hozzá lehet nyúlni, piszkos kezekkel lehet megszentelteteni, akkor itt a szellem romlása kétségbe ejtőbb, mint feltételezni lehetett volna.

Nem kell hozzá látnoknak lenni, de egészen bizonyos, hogy ez a nemzet nem tud feltámadni és megújulni mindaddig, amíg Istenét újra meg nem találja, amíg bűneit meg nem bánja és így meg nem tér. Amíg ez a lelki-szellemi fordulat nem következik be, addig továbbra is megyünk lefelé a megkezdett borzalmas lejtőn: továbbra is rohamosan fogyunk, de ehhez képest egyre több lesz az alkoholistánk, a kábítószeresünk, az elzüllött, kiégett életű sors-és kortársunk, egyre rosszabb lesz az egészségügyi helyzetünk (szakemberek tudják, hogy nagyon beteg nemzet vagyunk, halálozási rátánk európai összehasonlításban katasztrofális), egyre több az abortusz (legalizált népirtás), a kitett gyermek, egyre szűkebbek a börtönök, egyre több a viselkedés zavaros gyermek, az élet minősége rettenetes, iszonyúan mocskos a beszédünk, a környezet szennyezése, az emberi modortalanság csak tovább fokozódik, a meggyalázott temetések (cigaretta és szövegelés a szertartás alatt), a viselkedni nem tudás... Mert a szellem, a pneuma megromlott a hitét, Istenét veszített nemzetünkben és hiába minden jó szándékú kormány-erőlködés, amíg fel nem fedezzük a bűnbánat és a megtérés szükségességét, az istenhit életbevágó szükségességét. Ugyanis a vallásosság kiebrudalásával az emberi lélek számára valóságosan fontos értékeket is kidobtunk magunkból, aminek egyenes következménye a fokozatos emberi kiüresedés. Egyetlen példa: a nem megtanult és nem megszívlelt Tízparancsolat következtében a szülők tisztelete és megbecsülése nagyon nagy mértékben leépült, háttérbe szorult és sajnos kegyetlen szülői sorsokat volt és van bárkinek módja megtapasztalni.

Nem kell hozzá látnoknak lenni, hogy amíg ez a szellemi-lelki forradalom be nem következik, addig a lejtőn megállni nem lehet! Állapotainkat látva csak megrendült döbbenettel állhatunk meg Isten színe előtt, könyörögve, mint Ábrahám Szodomáért...

Summa: új Himnusz pedig ne kelljen, legyen jó és megbecsült a régi: "Isten áld meg a magyart!"

GYÜLEKEZETI HÍREK

KERESZTELÉS

Kiss László és Csizmadia Gyöngyi leánya: LUCA 1998. december 20-án

Vass Zoltán és Rozgonyi Mariann fia: DÁVID 1998. december 25-én

Jelinek Péter és Horváth Éva leánya: ALEXANDRA 1998. december 26-án

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

TEMETÉSEK

1998. december 8. - 1999. március 2-ig

Szula Istvánné/Rideg Emma 57/, ö.Verasztó Bálintné/Tóth Erzsébet 90/, ö.Rattai Lajosné/Szegedi Julianna 79/, Varga Béla 74, Dér Antal 84, Gombkötő István K.kut. 68, ö.Madarász Józsefné/Sinkó Etelka 90/, ö.Nádasdi Jánosné/Tóth Etelka 40/, ö.Ádász Antalné/Kiss Julianna 83/, Vizi Istvánné/Horváth Rozália 79/, Gerliczky Mihályné/Rucz Etelka 47/, ö.Gombkötő Józsefné/Jankó Margit 78/, Benkő Pál 78, Birkás Józsefné/Süle Jusstina 85/, Dénes Ferenc 90, ö.Csizmadia Lajosné/Verasztó Etelka 90/, Oláh Ferenc 66, Kunos János 72, id.Kovács Sándor 89, Kabódi Sándor 47, Balázs Erika 44, Gombkötő János 86, ö.Szabó Györgyné/Pipis Irma 80/, ö. Sinkó Józsefné/Pál Zsuzsanna 85/, Kvanka Mihályné/Hajdu Terézia 83/, Ádász Jánosné/Deák Rozália 85/, ö. Csizmadia Béláné/Szikora Mária 93/, Bilik Dávid 1 éves, ö. Kliment Pálné/Németh Mária 93/, Kardos Lajos 78, Orbán Ernőné/Horváth Aliz 69/, Pataki Antal 76, Kersmájer Jánosné/Szemenyei Etelka 94/, ö.Kocsis Mihályné/Ravasz Róza 75/, Szlopóczki József 52, Benkő Jánosné/Pásztorsik Terézia 62/, id.Hlobocsányi József 78/, Torda Molnár Sándorné/Grázel Margit 86/, Pálka József 91, Varga Ferencné/Kerekes Piroska 68/, Benkő Józsefné/Tóth Etelka 79/, Soós Istvánné/Kunos Etelka Eszter 89/, Mucci István 77, id.Szász Imre 73, Balázs Mihály 67.

“A VILÁG ELMŰLIK... DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ”

(1.jn.2,17)

HARANGSZÓ ÚJSÁGUNKRA A KÖVETKEZŐ TESTVÉREK ADAKOZTAK

1998. december 8 - 1999. március 2-ig

Szilágyi Sándorné	1.000	Szász Zoltán	1.000
Tóth Lenke	1.000	Vági Lászlóné	1.000
Gulyás Sándorné K.kut	500	Garai Andrásné	2.000
Kovács Jánosné	800	Szula Lajos és neje	1.000
Sárközi Bálintné	500	Kilián Lászlóné	1.000
Csepregi Sándorné	1.000	Úr Elekné	500
Tóth Etelka	1.000	Dr. Gulyás Mihály	2.000
Csomor Józsefné	1.000	Borcsiszky Józsefné	500
Dominkó Sándor	2.000	Ev.Ált.Isk.és Gimnázium	2.000
Dr. Kiss A.Sándor Szeged	1.800	Verasztó József és neje	500
Farkas József	2.000	Török Sándorné	500
ö.Kocsis Mihályné	500	Soós Tiborné	1.000
Pál Tamásné	1.000	Héjjas Lóránt és neje	1.000
Devosa Ilona	5.000	Név közlése nélkül, de Istennél	
Zsíros János	1.000	tudvalévő adományok	7.300
Macher Lajosné	1.000		
Kovács Ferenc	1.000		
Hegedűs Sándor	1.000		
Boldog Mátyásné	1.000		
Györgyi János	1.000		
Kovács Lajos	500		
Nemes Endréné	500		
ö.Nagy Pálné	500		
Bérczes Elemérené	1.000		
Balogh János	100		
Deák Ferencné	1.000		
Szabó Jánosné	500		
Benkő Pálné	500		

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

Orosházi Harangszó Kiadó: Evangélikus Egyházközség, 5900 Orosháza, Thék E. u. 2.
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes.
Társszerkesztő: Koszorús Oszkár presbiter.
Készült az INICIALE BT nyomdájában.
Orosháza.